

Vitaal en Sociaal Breda

TERUGBLIK OP ONZE AMBITIE

Sinds maart 2020 houdt corona de wereld in haar greep. In maart werd onze stad hard getroffen door sluiten van horeca, musea, bioscopen, etcetera. Het bourgondisch leven kwam in één dag tot stilstand. Inmiddels een jaar verder, zorgen we al thuiswerkend voor dienstverlening die Bredanaars verwachten. Een prestatie van formaat, want niemand had deze situatie durven voorspellen.

Trots! Dat is ook het gevoel waarmee we terugkijken op 2020. De lockdown trof Bredase burgers en ondernemers hard. Dit had een enorme impact op de ambtelijke organisatie. Het ambtelijk apparaat bleek opgewassen tegen de grote vraag om ondersteuning vanuit de stad. Ambtenaren op beleidsterreinen die door corona even minder relevant waren, werkten (tijdelijk) op afdelingen waar de capaciteit onder druk stond. Actie en adaptiefgericht werken stond centraal! De crisis bewees dat we onze slogan eer aan doen: Breda brengt het samen. Ondanks alle ellende, kijken we daarom trots terug op de resultaten. We maken nog steeds écht verschil met ondersteuning op diverse beleidsterreinen.

Ondanks de crisis bleef ons credo hetzelfde: iedere burger doet mee in de samenleving. Bredanaars die door inactiviteit in de sector een beroep deden op sociale voorzieningen (WW of bijstand), kregen direct begeleiding naar betaald werk in kraptesectoren. Werkend Leren kreeg een positieve spin-off. Samen met opleiders werd er functioneel (om)geschoold naar kraptesectoren zorg, logistiek en groen. Uiteraard opende dit ook deuren voor mensen uit het zittend bestand. De instroom werd laagdrempelig omdat werken en leren centraal staan. Hier gaan we in 2021 intensiever op voortborduren.

Het virus en de maatregelen hadden veel impact op Bredase burgers. Velen kwamen in de problemen. Bijvoorbeeld door verlies van werk, verlies van dagritme, eenzaamheid en uitblijven van vertrouwde zorg. We reageerden direct met maatregelen en nieuwe initiatieven. Desondanks zien we juist bij Jeugdhulp en Maatschappelijke Ondersteuning dat ook de reguliere zorgvraag steeg in coronatijd. Dat gebeurde vooral in de geestelijke gezondheidszorg (ggz gerelateerde problematiek). Bij de volgende thema's zien we de zichtbare corona effecten.

Thema Opgroeien

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

In juli 2020 stelde de gemeenteraad het beleidsplan vast: Samen voor onze toekomst. Dit kwam tot stand samen met jeugdigen zelf en professionals uit het jeugdveld. Goede basisvoorzieningen en ondersteuning aan kinderen en opvoeders staan centraal. Met de achterliggende gedachte:

- Zoveel mogelijk opvoeders ondersteunen;
- Problemen voor zijn;
- Zware zorg voorkomen of terugdringen;
- Kosten besparen.

Jeugdhulp komt in beeld als het even niet lukt, ondanks die basisvoorzieningen. Samen met kinderen en opvoeders werken we aan weer een zo normaal mogelijke situatie. Bij herstel van het gewone leven is jeugdbeleid alleen niet genoeg. Heel belangrijk zijn samenhang en verbinding met andere disciplines, zoals cultuur, sport, Wmo, Participatie, armoedebeleid of onderwijs.

In 2020 begonnen we met de uitvoering van het beleidsplan. Door de coronapandemie ging onze aandacht al meteen naar jeugd en hun gezinnen en continueren van onderwijs, jeugdhulp en (nood)opvang. Het was belangrijk om kwetsbare jeugdigen en hun gezinnen in beeld te houden, ze te blijven ondersteunen. Gedurende het jaar was dit een grote uitdaging. Maar samen met partners hielden we zicht op kwetsbare kinderen. De onderlinge samenwerking was goed. Toch belemmerde corona ons ook in de samenwerking met maatschappelijke partners. Samen leren en ontwikkelen werd beperkt door (beperkt) beschikbare communicatie- en ontmoetingsmogelijkheden.

We stelden de Tijdelijke Subsidieregeling tegemoetkoming vrijwilligersorganisaties Jeugd COVID-19 op, om vrijwilligers te steunen. Vrijwilligersorganisaties konden tot eind februari 2021 ondersteuning vragen voor gederfde inkomsten.

De gemeenteraad behandelde de Verordening Jeugdhulp Gemeente Breda 2020. Hiermee maken we een kwaliteitsslag in de uitvoering van beleidsuitgangspunten. We bieden duidelijkheid aan jeugdigen, ouders en zorgaanbieders over (de toegang tot) jeugdhulp.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN ?

Jeugd

Hieronder doen we verslag van de thema's uit het beleidsplan.

Voorliggend veld

Het voorliggend veld is een belangrijke schakel in de jeugdketen. Door preventie en lichte begeleiding stimuleren zij de eigen kracht van jongeren, ouders en hun sociale netwerk. Door opvoed- en opgroevragen tijdig te beantwoorden voorkomen we zoveel mogelijk beroep op niet vrij toegankelijke jeugdhulp. Goede samenwerking tussen partners in het voorliggend veld (inclusief onderwijs en huisartsen) en met de gemeente is vitaal voor het functioneren van de totale keten. Dat kreeg in 2020 veel aandacht.

De partners aan de thematafel lieten de activiteiten in het voorliggend veld aansluiten op de rol van de gemeente in de toegang tot niet vrij toegankelijke jeugdhulp. Iedere partner doet zoveel mogelijk waar hij goed in is. Ze startten per kwadrant een wijktafel jeugdoverleg. Daar komen verschillende expertises bij elkaar en ontstaan in de praktijk samenwerking en verbinding. De eerste stappen zijn gezet voor goede monitoring van ontwikkelingen. Deze informatie komt in 2021 beschikbaar.

Het uitvoeringsplan voor 2021 en 2022 sluit inhoudelijk aan op het beleidsplan Samen voor onze toekomst, Beleid jeugd(hulp) 2020-2023. De thema's Familie, Onderwijs(-zorg), Jeugdhulp en Veiligheid zijn de leidraad waarlangs partners hun activiteiten beschreven. Ondanks een verschil van inzicht over financiering committeerden partijen zich aan gezamenlijke uitvoering. 2021 staat in het teken van verdere concretisering, uitvoering en monitoring. Elk jaar benoemen we speerpunten voor extra aandacht. Voor 2021 zijn dat:

- Vrijwilligers en informele hulp;
- Onderwijs;
- Vroegsignalering psychische problematiek;
- Verslavingszorg;
- Jeugdwerk en overlast.

Familie: zo thuis als mogelijk opgroeien

In Breda moeten kinderen gezond en veilig in de eigen thuissituatie opgroeien. Waar dat niet lukt, bieden we een passende en perspectief biedende woonplek, bij voorkeur in gezinsvorm.

- In 2020 ging de aandacht naar de JIM-aanpak (Jouw Ingebrachte Mentor). JIM is een familielid, vriend of bekende van de jongere. De ouders steunen de keuze voor JIM, als ambassadeur en vertrouwenspersoon van de jongere. In die rol is JIM vertegenwoordiger naar ouder(s) en professionals. JIM vergroot zelfredzaamheid van de jongere. Zo bouwt de jongere eigen sociale contacten op en neemt beter eigen beslissingen bij (grote of kleine) problemen. Eerder gingen we samen met partners in de regio West Brabant Oost (WBO) in een pilot aan de slag met implementatie van JIM in de regio. Evaluatie laat zien dat het zeer effectief is en uithuisplaatsing voorkomt. In 2020 besteedden we aandacht aan de inhoudelijk geleerde lessen. We vertaalden ze in een vraag aan de thematafelpartners om binnen het voorliggend veld met JIM aan de slag te gaan. JIM kreeg ook zijn plek in de inkoopvisie regio WBO 2021-2022 voor niet vrij toegankelijke jeugdhulp.
- In maart begonnen we met de Pleegzorgtafel, als investering in pleegzorg. Aan dit overleg doen alle pleegzorgorganisaties mee, die zorg leveren in de regio WBO. Ook leden van de pleegouderraad en (oud) pleegouders zijn betrokken. Er kwam een aantal acties uit voort. Samen met pleegzorgorganisaties en de regio WBW organiseerden we in de Week van de Pleegzorg werving/voorlichtingsbijeenkomsten. We spraken met stakeholders

over verlichting van de administratie voor pleeggezinnen. We onderzoeken mogelijkheden om te werken met een ander model. Sleutelwoord is duurzaam pleegouderschap.

Onderwijs-zorg

Ook kwetsbare kinderen en jongeren moeten onderwijs volgen. Waar extra ondersteuning vanuit jeugdhulp nodig is, gebeurt dit zoveel mogelijk binnen de schoolsetting in afstemming met de thuissituatie.

- De school als werkplaats: opvoeders en kind betrekken is essentieel voor duurzame oplossingen als extra ondersteuning nodig is. In 2020 formuleerden we uitgangspunten voor samenwerking met bestuurders van onderwijs, kinderopvang, RSV Breda en GGD. In 2021 leidt dat tot een pilot met collectieve, vrij-toegankelijke voorzieningen en wijkgerichte aanpak. De verbinding kind-ouders-wijk-school en opvang staat centraal.
- Samen met RSV Breda keken we naar de stand van zaken van (langlopende) projecten en samenwerkingsafspraken rond passend onderwijs. We maakten afspraken voor vervolg met gemeenten in de regio.
- De pilot Warande 3.0/Plein 3 is een samenwerking tussen gemeenten uit de jeugdhulpregio's West-Brabant Oost en West, Koraalgroep en RSV. We creëren een tijdelijke voorziening met op één locatie onderwijs, jeugdhulp en arbeidsparticipatie. Bedoeld voor jongeren tussen 12 en 18 jaar in zeer complexe omstandigheden, zoals (op de drempel staan van) uithuisplaatsing of geen handhaving op V(S)O. De voorziening richt zich op nieuw toekomstperspectief, voorkomen van gesloten plaatsingen en betere duurzame participatie van jongeren. De pilot loopt in 2021. Daarna kijken we of zo'n voorziening structureel kan zijn.

Veiligheid

Kinderen moeten in Breda in veiligheid opgroeien. Waar onveilige situaties hun ontwikkeling bedreigen, zorgen we voor goede bescherming met zo snel mogelijk herstel van het gewone leven.

- In 2020 zijn 7 professionals opgeleid als aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kinder mishandeling. Wmo-consulenten en medewerkers schuldhulpverlening kregen een training Meldcode Huiselijk Geweld en Kinder mishandeling. Jeugdprofessionals, jeugdconsulenten en leerplichtambtenaren zijn getraind in opstellen van een veiligheidsplan en gespreksvoering met ouders en kinderen bij vermoedens van Huiselijk Geweld en Kinder mishandeling. Ook waren er workshops/informatiebijeenkomsten over dit thema.
- Zorg en veiligheid ontwikkelden het Bredaas model aanpak jongerenoverlast. Zorg- én veiligheidspartners op het gebied van jeugd in een vroeg stadium betrekken bij jeugdoverlast of -criminaliteit en samen een effectieve aanpak vormgeven. Voor een jeugdgroep, individuen binnen die groep, of een combinatie.
- Begin 2021 verwachten we een landelijke richting voor de jeugdbescherming. Deze gaat waarschijnlijk minder uit van een keten (achtereenvolgens werken) en meer van parallelle samenwerking. Ter voorbereiding organiseerden we bijeenkomsten om eerste ideeën uit te wisselen en het netwerk te versterken.

Jeugdhulp

De jeugdhulp die nodig is, moet goed bereikbaar en tijdig beschikbaar zijn.

Breda werkt regionaal samen (West-Brabant Oost) rond jeugdhulp voor jongeren, bijvoorbeeld om goede afspraken te maken met zorgaanbieders. Samen met Altena, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout kopen we jeugdhulp in en organiseren we de administratie. Breda verzorgt beide taken voor regiogemeenten. Om dit goed te doen, investeerden we in goede samenwerking tussen gemeenten, uitvoerend, beleidsinhoudelijk en bestuurlijk. We gaven ook aandacht aan bovenregionale samenwerking met omliggende regio's, om de nodige voorzieningen voor Breda beschikbaar te houden.

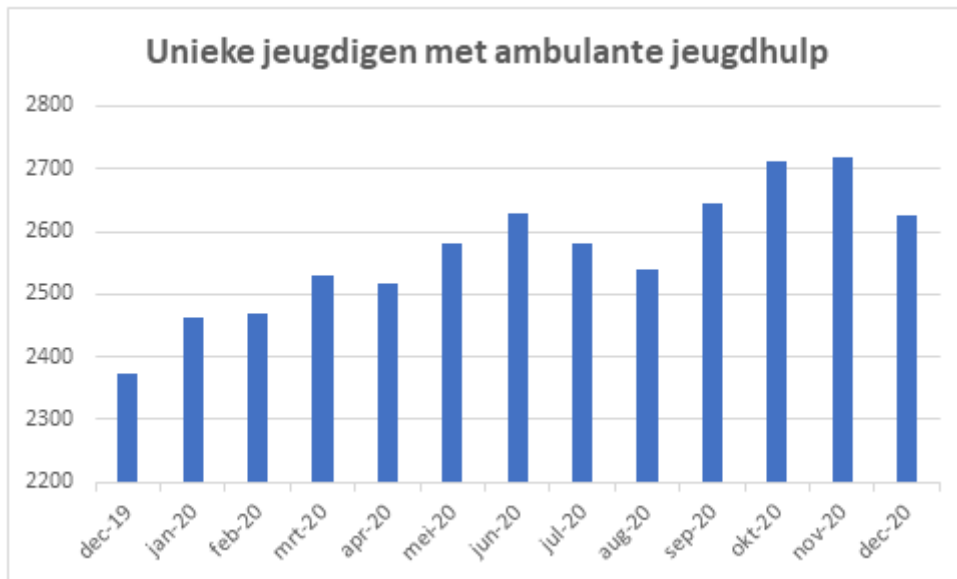
Onder dit thema valt ook voortgang Actieplan Jeugd 2019-2020, met maatregelen voor betere toegang en ambulante specialistische jeugdhulp.

- Continueren van jeugdhulp was in 2020 een uitdaging. Corona vroeg creativiteit en flexibiliteit van zorgaanbieders en hulpverleners. We stimuleerden hen om hulp zoveel mogelijk voort te zetten. We wilden voorkomen dat gecontracteerde jeugdhulpaanbieders door COVID-19 in de financiële problemen kwamen. Er kwam een Continuïteitsregeling Jeugd Regio WBO rondom corona en Declaratieregeling meerkosten corona. Het Rijk en de VNG maakten afspraken over doorbetaling van kosten uit het Landelijk Transitie Arrangement (LTA). De VNG maakte

een compensatieregeling voor LTA-aanbieders en gemeenten financierden. De 3 regelingen zijn voor compensatie van aanbieders met omzetverlies en meerkosten om gewenste zorg te continueren volgens RIVM-richtlijnen.

- In 2020 is ambulante jeugdhulp, pleegzorg en gezinshuiszorg opnieuw ingekocht. Met extra aandacht voor aandachtspunten uit het actieplan. We actualiseerden de tarieven en scherpten de eisen aan rond kwaliteit jeugdhulp en rechtmatigheid. Bij beschikbaarheid ambulante zorgvormen voorkwamen we uithuisplaatsing (thema Familie) door aandacht voor inkoop jeugdhulp. Bijvoorbeeld voor (ambulante) zorgvormen als intensieve pedagogische thuishulp, casemanagement voor gezinnen met multiproblematiek, ouder-kind trajecten en gezinsopnames.
- In 2020 is een nieuwe zorgadministratie op poten gezet. Vanaf 1 januari 2021 verwerkt Breda zelf declaratieverkeer met zorgaanbieders voor de (regio West-Brabant Oost).
- Team Regisseurs (gemeentelijke toegang) werkte aan verbetering van processen, juridische kwaliteit van het werk, samenwerken en nauwlettender sturen op kwaliteit jeugdhulp. Medewerkers zijn opgeleid (wet- en regelgeving, invulling geven aan procesregie). Er kwam dashboardinformatie en verbeterde werkprocessen voor efficiënter werken. Het CJG, de partners aan de thematafel Breda Opgroeien en de gemeentelijke toegang maakten afspraken voor samenwerking. Gericht op goede en zorgvuldige aansluiting en delen van relevante informatie. Zo voorkomen we dat kinderen en ouders meerdere keren hun verhaal vertellen en schalen we snel op en af.
- Najaar 2019 startte een pilot samenwerken met huisartsen. Een samenwerkingsverband tussen Het Huisartsteam, Huisartsen Zorggroep Breda, CJG Breda en Gemeente Breda, mede mogelijk door CZ. De pilot met 14 huisartsenpraktijken liep door in 2020. De kern is organiseren van praktijkondersteuning voor jeugdigen (0-18 jaar) en gezinnen met een hulpvraag, met een jeugdprofessional uit het voorliggend veld. De jeugdprofessional is in de huisartsenpraktijk aanwezig, de huisarts verwijst direct door. Deze professional heeft meer tijd voor de hulpvraag van ouder of jongere, biedt in een vroeg stadium ondersteuning of verwijst snel door naar juiste hulp. De verwachting was kostenbesparing, betere samenwerking en dus betere dienstverlening aan kinderen en ouders. Uit evaluatie blijkt dat de pilot inhoudelijk is geslaagd. Partijen gaan graag structureel door met de samenwerking en willen deze verder uitbouwen en verbeteren. We werkten aan een samenwerkingsovereenkomst.
- Samen met gemeente, Jong JGZ en GGD voerden we kwadrantgesprekken over samenwerking tussen sociaal medisch domein, jeugddomein en onderwijs. Aanbevelingen voor verbetering komen begin 2021. We maakten concrete samenwerkingsafspraken met jeugdartsen en -verpleegkundigen (jeugdgezondheidszorg) en het gemeentelijk Team Regisseurs Jeugd.
- De maatregelen uit het actieplan voor ambulante specialistische jeugdhulp zijn bijna allemaal gereed. Het lukt nog niet goed om binnen de begroting te blijven. Sturen op doorstroom en uitstroom van jeugdigen in de jeugdhulpverlening is een belangrijke opgave voor verdere verbetering.

Hieronder enkele cijfers over de ontwikkeling van het aantal jeugdigen met jeugdhulp.

Het aantal jeugdigen met ambulante jeugdhulp steeg begin 2020, maar lijkt in de 2e helft van 2020 iets stabielier.

Ook het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van overige vormen van zorg toont een vergelijkbaar beeld (bijvoorbeeld verblijfszorg, gezinshuizen, pleegzorg, jeugdbeschermingsmaatregelen, JeugdzorgPlus).

Voorals kosten van ambulante jeugdhulp en verblijfszorg laten een groot verschil zien met de begroting. Ook is er in de ontwikkeling van kosten een substantiële stijging ten opzichte van 2019.

Programma Preventie Jeugd, door perspectief en ondersteuning (Hoge Vucht)

Eind oktober 2020 startten we met het Programma Preventie Jeugd. Inwoners en maatschappelijke partijen hadden behoefte aan meer regie en ondersteuning vanuit de gemeente bij preventieve aanpak jeugdigen. Er was ook een versnipperd aanbod aan initiatieven en maatschappelijke partijen in de wijk. Daarvoor zijn we eerder vanuit de bredere aanpak Kwetsbare wijken al gestart met Krypton Hoge Vucht. Vervolgens dragen zowel Preventie Jeugd als Krypton nu bij aan de doelstellingen van Verbeter Breda. Binnen de gemeente was er ook behoefte aan meer regie en samenwerking tussen de domeinen veiligheid, wijkzaken, jeugd en onderwijs. We ontwikkelen het programma verder in 2021 en volgende jaren.

Het programma doelt op preventieve activiteiten voor kwetsbare jeugdigen van -9 maanden tot 27 jaar. Centraal staan systemisch werken en aandacht voor intergenerationale problematiek. Een langjarig praktijkgericht programma waarin we steeds onderzoeken wat werkzame elementen (kunnen) zijn en we wat werkt ook vaker in zetten.

De start was in Hoge Vucht met meer samenwerking tussen partijen en wijkbewoners. We werken gericht anders samen, gericht op verbinding en met een kleine financiële bijdrage. We organiseerden veel activiteiten voor de jeugd (voetbaltoernooien, paardrijden, mountainbiken) en boden een alternatief bij overlast gevend gedrag. Op bewonersbijeenkomsten met handhaving en politie stond de inbreng van bewoners centraal. In korte tijd ontstond een sterk netwerk van partijen. De gemeente regisseert in- en extern, met een duidelijk gezicht/aanspreekpunt. Verschillende vraagstukken zijn nu inzichtelijk:

- Behoeftte aan activiteiten;
- Chill plekken;
- Verbinding jeugd en de wijk;
- Zicht op toekomstperspectief;
- Meer ondersteuning in opvoeding en binnen onderwijs.

De eerste stappen zijn gezet naar onderling vertrouwen. We koppelen ideeën en initiatieven. Problemen pakken we nu al praktischer en doelgerichter op.

Juzt

Eind november 2019 besloten Raad van Bestuur en Raad van Toezicht de activiteiten te staken van Stichting Juzt. Er zijn plannen gemaakt voor afbouw van Juzt en realiseren van zorgcontinuïteit. Dit gebeurde in nauw overleg met alle relevante stakeholders. Het proces stond onder nauwgezet toezicht en monitoring van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). Per 1 april 2020 ging de zorg volledig over naar derden. Daarna begon de financiële afwikkeling.

Zorgcontinuïteit stond centraal. Een kleine projectorganisatie uit de jeugdhulpregio West-Brabant Oost (WBO) hield toezicht op het overdrachtsproces van zorg, inclusief selectie van en gesprekken met overnemende zorgaanbieders. De overdracht ging nagenoeg geruisloos. Er was structureel periodiek overleg en afstemming met Raad van Bestuur en Raad van Toezicht van Juzt. De WBO-gemeenten en bestuurders kregen informatie over voortgang en uitkomsten.

Direct bij de zorg betrokken medewerkers van Juzt gingen over naar andere organisaties, op basis van Overdracht van Onderneming. Jeugdhulpregio West-Brabant West, West-Brabant Oost en het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn & Sport maakten afspraken over afbouw, overdracht en bijdragen respectievelijk liquiditeitssteun.

Samen met Juzt is de Gemeente Breda na vereffening bewaarder van de verschillende dossiers. Dit maakt inzage mogelijk van cliënten en voldoet aan wettelijke voorschriften. Per balansdatum is er nog één vastgoedobject, dat we naar verwachting in 2021 verkopen. Voor de laatste vereffening bestaat Juzt per heden nog, maar is per 1 december wel afgeslankt. Na de laatste vereffening volgt liquidatie van de stichting.

Onderwijs

De rapportage over het beroepsonderwijs en onderwijshuisvesting is terug te vinden in het gelijknamige programma, verderop in deze jaarstukken.

- De stedelijke partners voor voorschoolse educatie en onderwijs ontwikkelden een plan aan de Thematafel Breda Leert. Jonge kinderen krijgen extra uitdaging om onderwijsachterstand te voorkomen. Het aanbod van voor- en voorschoolse educatie ging van 10 naar 16 uur en loopt door in 2021 en volgende jaren. Nieuw is een kleine eigen/ouderlijke bijdrage voor deelname aan de VVE. Dit is in lijn met landelijk beleid. We verbeterden de signaalfunctie vanuit jeugdgezondheid kinderopvang en onderwijs. Gezinnen waar extra ondersteuning en hulp nodig is zijn eerder in beeld.

- In 2020 drukte corona een flinke stempel op samenwerking en werk van alle partners in onderwijs en kinderopvang. De kracht die hiervan uit ging is bijzonder. Kinderopvangorganisaties en scholen vingen kinderen op van ouders in vitale beroepen. Scholen en kinderopvang begonnen met noodopvang voor kinderen in kwetsbare situaties. De basis van de samenwerking is goed. Zo waren we samen in staat het aantal kinderen op peil te houden dat is toegeleid naar de voorschool. Met ons aanbod bereiken wij een grote groep kinderen in verschillende leeftijdscategorieën. De activiteiten voor ouders en kinderen zijn op elkaar afgestemd. Zo kon het ondersteunen van de ontwikkeling van kinderen (weliswaar in de thuissituatie) toch doorgaan. Met beeldbellen, filmpjes maken en een overzicht van nuttige websites informeerden we ouders en ontwikkelden we thuisaanbod.

Grote thema's in 2020 waren:

- Ontwikkeling taalbeheersing;
 - Doorgaande leerlijnen;
 - Schakelmomenten tussen organisaties;
 - Laaggeletterdheid ook bij ouders/volwassenen;
 - Voorkomen van kansenongelijkheid blijft een groot aandachtspunt voor de partners, waaronder onderwijs. Per thema stemden scholen en partners hun aanbod voor leerlingen af. Scherpste binnen mogelijkheden onderwijs voorkomt kansenongelijkheid.
- In de Strategische Onderwijs Agenda 2020/2024 staan de thema's:
 - Voorschoolse periode;
 - Primair en voortgezet onderwijs (onbegrensd ontdekken/brede ontwikkeling);
 - Mbo en hbo (versterking logistiek, maintenance, biobased).
Focus in 2020 was onder andere:
 - Toekomstdenken door en met jonge mensen;
 - Voorkomen van (taal)achterstanden;
 - Werkend leren;
 - Versterken en verbinden kennis en economie in de stad;
 - Overgangen en schakelmomenten versoepelen voor jonge mensen, tussen scholen, kinderopvang en buitenschoolse opvang, school en vrije tijd en de thuissituatie van kinderen en jongeren;
 - Vroegtijdig signaleren, elkaar helpen en opzoeken bij signalen.
 - Jongeren denken, doen en beslissen mee.
Jongeren werden op diverse thema's betrokken bij huidige en toekomstige vraagstukken van de stad. Voorbeelden zijn jonge mantelzorgers, corona-aanpak, gezond 100.
 - Kennismaken met techniek is een belangrijk thema. Bedrijven, scholen en partners verrijkten de stad met de Uitvindfabriek. Dit jaar kreeg de Uitvindfabriek een eenmalige extra financiële injectie voor overgang naar een toekomstproof en solide plek in de stad.
In 2020 lukte het om nieuwe programma's vorm te geven en 200 MBO-stagiaires een plek te bieden.
 - De ambitie onderwijshuisvesting voor voortgezet onderwijs Building 3.0 is gepresenteerd. Breedsaam is in vergevorderd stadium voor een nieuwe 10-jaars periode. Zie hiervoor de toelichting in programma 2.
 - Diverse thema's droegen in 2020 bij aan een sterker voorliggend veld.

- De onderwijsagenda liet de verbindingen zien en hoe deze bijdragen aan leren voor een passende baan en passende plek in de maatschappij. Met samenwerking maken we het verschil en investeren we in samenbrengen en verbinden rondom onderwijs;
 - De relatie met de opgaven Economie en Cultuur, Sport en Jeugd en Participatie is vanzelfsprekend;
 - De maatschappelijke opgave waarin onderwijs een belangrijke rol vervult is Verbeter Breda. Dit resulteert in internationaal onderwijs en samenwerking met expats en internationale studenten;
 - Een gezamenlijke visie op talentontwikkeling, aanpak werkend leren met focus op zorgschool en praktijkverklaringen en competenties en versterken gezamenlijke aanbod brede ontwikkeling met sport, cultuur en jongerenwerkers in en om de school en vakantieperiodes.
- Leerlingenvervoer is een wettelijke taak. Al jaren stijgen het aantal te vervoeren leerlingen, de kosten van vervoerskosten en extra benodigde begeleiding op de busjes (verzwaring gedragsproblematiek). Met ouders en samenwerkingsverbanden scholen maakten we afspraken over alternatief vervoer en kansen voor efficiënt en effectief vervoer dat past bij de behoefte en nodige ondersteuning leerlingen speciaal onderwijs.
 - In 2020 voerden we het Actieplan Taal uit. Dit resulteerde in een succesvolle meldpunt actie voor onbegrijpelijke zaken vanuit HUH? Wat bedoelt u? De aangesloten organisaties van Breda Eenvoudig maakten het voor Bredanaars daadwerkelijk een stukje eenvoudiger. Ook voerde Taalpanel Breda verschillende opdrachten uit en adviseerde over makkelijker brieven schrijven. Er kwamen filmpjes over uitleg corona.
 - Het Taalhuis hield ook online Taalspreekuur. Aanbieders gingen digitaal door met hun lesaanbod. De aanpak NT1 (de Nederlandse taal als eerste taal) leidde tot een succesvolle pilot op de Middellaan. De lessen gebruiken we in 2021 voor een soortgelijk aanpak op andere plaatsen. Deze aanpak laat zien hoe we verder toespitsen op leerwensen en de manier waarop NT1-ers graag leren.
 - De Strategische Onderwijs Agenda 2020-2024 en de Economische visie sluiten naadloos op elkaar aan op de ambitie werkend leren, internationalisering, gebruik van kennis/instellingen en benutten van talenten/studenten in de stad. Ruim 600 studenten volgden ruim 40 projecten in de stad, onder andere City Deal Kennis Maken en Urban Living Lab Breda.
 - De regionale samenwerking bij het tegengaan van voortijdig schoolverlaten is ondergebracht bij de GR RBL (Regionaal Bureau Leerplicht). De Kwaliteitsagenda voor het MBO is samen met de stakeholders verder uitgevoerd. Het aantal thuiszitters steeg licht in West- Brabant. Er kwam extra aandacht voor preventie op en om de school om signalen op te vangen en snel te handelen bij uitval.
 - Breda heeft al veel initiatieven om burgerschap te bevorderen:
 - Jonge mantelzorgers;
 - Missing chapter;
 - Ideeën vanuit jongeren in relatie Gezond 100!;
 - Cultuurburgemeester;
 - Kindertrendrede;
 - Lesprogramma's;
 - Toekomststoel en vele andere.
Het motto is: jonge mensen laten meedenken, meedoen en meebeslissen.

- In 2020 zetten we de toekomststoel verder uit in de stad. Steeds meer jongeren denken, doen en beslissen mee over ontwikkelingen in de stad. Kinderen, jongeren en studenten dachten onder andere actief mee over aanpak corona, gezondheid, eenzaamheid en mantelzorg. De toekomststoel is een middel om jongeren en professionals te wijzen op kracht van meedenken en meedoen in ontwikkelingen in Breda. De bewustwording groeide sterk en de methode ter ondersteuning van de mogelijkheden van toekomststoel werd vervolmaakt.
- FKS is de Bredase en Zundertse benaming voor de aanpak maatschappelijke diensttijd. Deze geeft onder meer invulling aan burgerschapsvorming aan jongeren met een tussenjaar of aanvullend op studie/baan. Een programma waarbij jongeren op zoek gaan naar een maatschappelijk opgave waar ze een bijdrage aan willen leveren en waarbij ze worden begeleid en ingezet op het versterken van competenties. In samenwerking met maatschappelijke partners en bedrijven startten in 2020 de eerste jongeren. Deze landelijke pilot wordt medio 2021 afgerond en geëvalueerd. In Breda en Zundert werden positieve ervaringen opgedaan, maar bleef het aantal jongeren dat meedoet achter bij de verwachtingen. De intensiteit van het programma was hierbij een belangrijk leerpunt.
- Zomer 2020 was de 1e editie van SummerviBes om jongeren in coronatijd iets extra's te bieden. Een programma van 6 weken voor Bredase jongeren, die de zomervakantie in eigen stad vierden. Ruim 7.000 kinderen gebruikten het gevarieerde aanbod van zo'n 450 activiteiten, georganiseerd door Surplus welzijn, Grote Broer/Zus, Breda Actief, Nieuwe Veste en vrijwilligers en organisaties. Een programma voor jonge mensen tussen 6-17 jaar. Voor en door jonge mensen bedacht en uitgevoerd. Met aandacht voor inclusiviteit en extra mogelijkheden voor kwetsbare jongeren.
- Door de coronagolf in het najaar waren de beperkende maatregelen intensiever. Toch lukte het de gemeente, de samenwerkende partners en vrijwilligers om in de kerstvakantie WinterChills te organiseren. Een buitenprogramma en twee e-sport toernooien voor de Bredase jeugd, met een aanvullend programma voor kwetsbare jongeren. De partners boden ook buiten de schoolvakanties extra activiteiten voor jonge mensen om het gemis van school en ontmoeten te verlichten.

Thema Betrokken zijn

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

In 2020 hebben we een belangrijk fundament gelegd voor een toekomstbestendige maatschappelijke ondersteuning van kwetsbare inwoners. We rondden het project Beweging naar de voorkant af en besloten op basis van de positieve resultaten om de aanpak voortaan standaard in gaan zetten in de hele stad. Te beginnen met één stadskwadrant in 2021, en aansluitend vanaf 2022 ook in de andere kwadranten. Door de intensievere samenwerking tussen onder andere Wmo-klantmanagers, wijkverpleegkundigen, huisartsen en maatschappelijk werkers vonden we samen met de inwoner oplossingen die vaak goedkoper waren en toch tot vergelijkbare tevredenheid leidden bij inwoners.

Onmisbare schakel in die toekomstbestendige maatschappelijke ondersteuning zijn de partners in het voorleggend veld. We beschreven in 2020 in het nieuwe beleidskader Breda Samen Doen nog duidelijker wat we van ons maatschappelijke partners verwachten. We geven aan welke resultaten we samen willen bereiken en welke proces- en kwaliteitsvoorwaarden belangrijk zijn. Organisaties zijn aan zet en maken samen op basis hiervan uitvoeringsplannen. De activiteiten in deze plannen zijn de basisinfrastructuur voor kwetsbare Bredanaars.

Corona had een grote impact op kwetsbare Bredanaars. Samen met alle partners die binnen de maatschappelijke ondersteuning actief zijn – betaald én vrijwillig – zetten we alles op alles om toch dichtbij mensen te blijven, ook al waren de fysieke mogelijkheden daarvoor beperkter. Zorg voor Elkaar pakte een sleutelpositie in het bij elkaar brengen van hulpvraag en -aanbod, organisaties intensiverden de samenwerking en zochten naar creatieve wegen om bij iedereen vinger aan de pols te houden. De ondersteuning aan vrijwilligers en mantelzorgers werd geïntensiveerd. Terwijl er minder kon, werd er veelal meer gedaan.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN ?

- Het project Beweging naar de voorkant is in 2020 afgerond met een evaluatie. Belangrijkste conclusie:

- Als professionals uit verschillende disciplines samen met de klant kijken naar de best passende oplossing voor de hulpvraag en het vinden we meer innovatieve oplossingen;
- Zijn klanten meer betrokken en tevreden over hun oplossing;
- Is in veel gevallen ondersteuning en zorg goedkoper.

We willen dit verder borgen en vertaalden de lessen in 4 actielijnen:

1. Lerende wijknetwerken;
2. Verbinding vrij- en niet vrij toegankelijke voorzieningen op afsprakeniveau;
3. Verbinding medisch en sociaal domein;
4. Optimaliseren klantreis.

In 2020 lag de focus op ombuigen van de klantreis (actielijn 4). Ook investeerden we in samenwerking met huisartsen en wijkverpleging (actielijn 3). Er was meer aandacht voor vaste aanspreekpunten vanuit maatschappelijk werk naar huisartsenpraktijken en wijkverpleging en andersom. Vanwege corona investeerden we minder in lerende wijknetwerken, omdat elkaar ontmoeten een belangrijk uitgangspunt is. Dit pakken we in 2021 weer op. Doorontwikkeling van actielijn 2 krijgt beslag in 2021. We gaan ook verder met doorontwikkeling van de 4 actielijnen.

- In 2020 stelden we een nieuwe beleidskader vast: Breda samen Doen. Dat deden we samen met de begeleidingscommissie vanuit de raad. Belangrijke verandering is dat we thematafels zien als netwerken voor gezamenlijke planvorming en leren. In het begin waren thematafels ook verantwoordelijk voor subsidieverdeling. De uitkomsten van het overleg aan tafel waren advies aan het college. Dit advies namen we na marginale toetsing vaak over. De rechter bepaalde dat thematafels niet mogen adviseren over subsidieverdeling. We stimuleren dat ze samen een plan maken en een begroting die past binnen het subsidieplafond. We investeren in gezamenlijke visievorming en voeren aan tafel het gesprek hoe we de beste maatschappelijke resultaten bereiken. We stimuleren met pitches en gesprekken dat nieuwkomers verbindingen aangaan met bestaande deelnemers. Uiteindelijk verdeelt de gemeente de subsidie. Er komt een dag van de verantwoording.
- Er kwamen gidslijnen voor mensen met een visuele beperking vanaf de Willemsbrug via Valkenberg en Kasteelplein naar de binnenstad. We dachten mee over herinrichting van een toegankelijke Molenstraat. In het evenementenbeleid is structureel aandacht voor toegankelijke evenementen.
- In het programma Wonen met gemak en in de uitvoering van onze Agenda Toegankelijkheid hadden we specifiek aandacht voor toegankelijkheid in de wijken en toegankelijk openbaar vervoer. Ervaringsdeskundigen en Bredase horeca maakten de uitbreiding van de terrassen toegankelijk. In het centrum is tijdelijk een mindervalide toilet gerealiseerd. Er waren verschillende activiteiten voor bewustwording, georganiseerd door de stichting Breda Gelijk en Platform Breda voor iedereen en hun partners. In coronatijd kreeg dit digitaal vorm en hielden we rekening met ervaringsdeskundigen met diverse soorten beperkingen.
- De beoordelingscommissie ongedocumenteerden voerde in 2020 opnieuw haar opdracht uit door te onderzoeken welke ongedocumenteerden voor opvang in Breda in aanmerking kwamen. Alle mensen die zich meldden bij Mondiaal Centrum Breda kregen ondersteuning en doorgeleiding naar de nodige hulpverlening, sommigen werden ook tijdelijk opgevangen.
- In 2021 verscheen de beleidsnotitie Vrijwilligers brengen Breda samen, een accentverschuiving. De notitie is de basis voor inhoudelijke doorontwikkeling in 2021, met meer aandacht voor werving en waardering van vrijwilligers. Dit doen we samen met Breda Actief/MOOIWERK. In 2020 was er extra aandacht voor vrijwilligersorganisaties en corona. Onder andere (digitale) voorlichtingsbijeenkomsten over coronaproof activiteiten vormgeven. Ook het mantelzorgaanbod ging zoveel mogelijk digitaal door, samen met StiB. Tijdens de coronacrisis was het meldpunt van Zorg voor elkaar Breda centraal punt voor vraag en aanbod van ondersteuning. Mensen die hulp nodig hebben bij praktische zaken (zoals boodschappen) of eenzaam zijn melden zich bij Zorg voor elkaar Breda. Dat geldt ook voor mensen die iets voor anderen willen doen. Zorg voor elkaar Breda

kwam hierdoor veel in het nieuws. Eind 2020 begonnen ze aan een nieuwe huisstijl en campagne. De presentatie is in 2021.

- Onze regenboogpartners Bo Breda, COC Tilburg-Breda en Roze 50+ kregen subsidie voor bevorderen van sociale acceptatie en zichtbaarheid van LHBTI's. Een deel van de activiteiten is bijgesteld vanwege corona. Belangrijke pijlers in 2020 waren:
 - De onthulling van de Blind Wall over Inclusie in De Nieuwe Veste;
 - Ingebruikname van de regenboogbank in het Valkenberg op Coming Out Day;
 - De actie van COC en gemeente: ruim 20 VO-, mbo- en hbo scholen hesen op Paarse vrijdag de regenboogvlag;
 - In 2020 ontwikkelde BO Breda een Straatintimidatie aanpak, voor tegengaan van straatintimidatie en vergroting van het veiligheidsgevoel van vrouwen, meisjes en lhbt-ers. In februari 2021 is de lancering.
- De inzet van het waarderend kwaliteitsonderzoek staat na de uitbraak van corona op een laag pitje kon in 2020 minder worden ingezet als gevolg van corona. Het uitgangspunt van de waarderende kwaliteitsonderzoeken blijft ongewijzigd. Het afgelopen jaar lag de focus op periodieke monitoring van 10 zorgaanbieders, om inzicht en grip te hebben op inhoudelijke dienstverlening. Er was specifiek aandacht voor hoe zorgaanbieders corona maatregelen vertaalden naar de dagelijkse praktijk om zorgcontinuïteit te borgen.
De inzichten uit 2019 en 2020 gebruiken we voor een kwaliteitsslag bij de nieuwe inkoop in 2022. Bijvoorbeeld door het specificeren en aanscherpen van kwaliteitscriteria in contracten. In 2021 ligt de focus op doorontwikkeling, zo krijgt waarderend kwaliteitsonderzoek een plek in het proces van toezicht en naleving van contractvoorwaarden.
- De gemeentelijke taken in de Wet Verplichte GGZ voeren we uit vanaf begin 2020. Het horen van een cliënt, nieuw bij de crisismaatregel die de burgemeester oplegt, doet het Meldpunt crisiszorg voor ons. s Inwoners kunnen hun zorgen melden over burgers als ze vermoeden dat verplichte zorg nodig is. Het Meldpunt schakelt het Team Bemoeizorg in voor een verkennend onderzoek, als de melding daartoe aanleiding geeft. Het Meldpunt Zorg & Overlast van de GGD ging samen met het Meldpunt Crisiszorg en werkt voor 16 gemeenten in West-Brabant.
- Sinds medio 2020 is beschermd wonen afgestemd op werkelijke behoefte van de cliënt. Dat betekent minder vaak betalen voor wonen. Het stimuleert zorgaanbieders tot meer ambulante begeleiding. Het stimuleert cliënten om zelfstandig te huren. Aanbieders en corporaties moeten hun huisvestingsafspraken herzien om zelfstandig wonen mogelijk te maken. We verbeterden het aanmeldproces voor beschermd wonen, zodat oneigenlijke aanvragen sneller op de juiste plek komen. De Wet langdurige zorg (Wlz) is per 2021 open voor mensen met langdurige psychische problematiek. Daarom benaderden de klantmanagers alle cliënten die daarvoor in aanmerking komen. Zo begeleidden we ongeveer 150 cliënten beschermd wonen van de Wmo naar de Wlz.
- In 2020 evalueerden we het project Beweging naar de voorkant. We gingen aan de slag om deze werkwijze in de praktijk beter te borgen. In 2020 werkten we samen met Zorg voor elkaar Breda aan de klantreis, voor een optimale samenwerking tussen aanmeldpunt ZveB, maatschappelijk werk en de Wmo. Zie voor Beweging naar de voorkant ook punt 1: wat gaan we hiervoor doen bij Betrokken.

Thema Leren, ontwikkelen en werken

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Gevolgen coronacrisis op de arbeidsmarkt

2020 stond oorspronkelijk in het teken van oogsten. Het opgebouwde netwerk samen met opleiders intensiveren, dat was het uitgangspunt. Een mooi voorbeeld is de lancering van de Horeca en Hospitality Academie in maart. De triple-helix-krachtenbundeling om mensen met Werkend Leren klaar te stomen voor betaald werk. Corona zorgde voor een totale koerswijziging. Onze ambitie was een daling van het klantenbestand. Maar vanaf maart 2020 veranderde die koers rigoureuus. In plaats van afnemen steeg het klantenbestand van 4.290 (januari 2020) naar 4.422 (december 2020), een toename van 3,08%. De economische crisismonitor deed in juni nog de prognose voor een werkloosheidstoename van 5%. Met back-up van

het landelijk steunpakket, intensieve samenwerking met regionale stakeholders én doelgerichte inzet van de ambtelijke organisatie hebben we dit gedaan. Dit bevestigt ons trotse gevoel.

De verwachtte toename in beroep op bijstand en schuldhulpverleningsvragen bleef in 2020 uit. Belangrijkste oorzaak is het forse pakket aan steunmaatregelen dat voor de rest van 2020 is ingezet. Pas in de loop van 2021 zien we de definitieve effecten. We blijven rekening houden met flink meer hulpvragen. Daarom begonnen we al in 2020 met verstevigen van onze basis (extra personeel, digitalisering processen, her-prioriteren werk) om in de loop van 2021 zo goed mogelijk klaar te zijn voor opvang van om de eerste toename en om niet direct vast te lopen. Afhankelijk van de toename is snel doorschakelen ook in 2021 essentieel.

De inzet was:

- Goed doorlichten van processen, kan het slimmer en efficiënter?
- Ervaring opdoen met inzet collega's uit andere onderdelen van de organisatie;
- Alvast een eigen werk-leer-community opstarten met 11 nieuwe collega's voor vragen die op ons af komen.

Tegenprestatie

- In Q2 van 2020 deelden we met de gemeenteraad de evaluatie Eén jaar tegenprestatie: perspectief op (weer) meedoen, over de periode 1 april 2019 tot 1 april 2020. 674 cliënten deden een tegenprestatie, meer dan we hadden verwacht. We keken goed waar mensen staan en wat zij kunnen. Uit gesprekken bleek dat veel mensen al iets doen, vrijwillig, mantelzorg of scholing. Uit onderzoek onder cliënten blijkt het merendeel baat te hebben bij en te leren van een tegenprestatie.
- In Breda willen veel verschillende organisaties meewerken aan de tegenprestatie. Ze bieden een goede plek, begeleiden cliënten of denken mee en verwijzen warm door. Op circa 400 plekken in de stad en dorpen zijn mensen actief (of geweest). Dat toont het draagvlak om kwetsbare mensen te ondersteunen.
- Ook heeft het vastgestelde beleid in de praktijk goede handvatten voor uitvoering. Uit de evaluatie kwam een aantal aanbevelingen/verbeterpunten. We deelden ze met het netwerk rond tegenprestatie en maakten afspraken om samen te werken aan zo goed mogelijke begeleiding van cliënten.

Armoede en schulden

De gemeenteraad stelde op 27 mei 2020 het Beleidsplan armoede en schulden vast: Werken aan (geldzorgen) loont. Het kwam tot stand met input van veel partijen en de gemeenteraad. Niet alle punten uit het plan waren voor iedereen wenselijk. Toch slaagden we erin om de meeste wensen en ideeën op te nemen. De financiële doelstelling in het bestuursakkoord is daarmee uitgevoerd. In het beleidsplan is aandacht voor preventie, vroegsignalering, nazorg en huisuitzettingen. Voor de uitvoering pasten gemeenteraad en college verschillende regelgeving aan.

Statushouders

De invoering van de nieuwe Wet Inburgering is weer uitgesteld naar 1 januari 2022 (was 1 juli 2021). De nieuwe wet vereist integrale aanpak van huisvesting, participatie, taal, ontzorgen en maatschappelijke begeleiding. De extra voorbereidingstijd gebruiken we om zoveel mogelijk al in de geest van de nieuwe wet te werken.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN ?

Gevolgen coronacrisis op de arbeidsmarkt

Ondanks corona en toename van het klantenbestand kijken we terug op een enorm constructief jaar met noemenswaardige ontwikkelingen:

- WerkgeversServicepunt (WSP) Breda realiseerde in coronatijd 649 plaatsingen. 63% bemiddelden we vanuit een bijstandssituatie naar betaald werk. We blijven aandacht houden voor het zittend bestand. De andere 37% werd preventief, vanwege baanverlies door corona, bemiddeld naar betaald werk, voordat we een uitkeringsaanvraag toekenden (WW- of bijstandsuitkering).

- Ondanks corona gingen in Breda 89 mensen aan het werk, met een indicatie Baanafsprak, een (on) zichtbare arbeidsbeperking. De naderende integratie van ATEA gaf een impuls en intensivering van het aantal plaatsingen. In 2021 vervlechten we de netwerken nóg meer, voor meer mogelijkheden voor deze doelgroep.
- Maar liefst 80 (horeca-)medewerkers zijn tijdelijk omgeschoold naar ondersteunende banen in de zorg. Dit deden we samen met zorgpartners en Koninklijke Horeca Nederland (KHN). Het gaf landelijk exposure. De ervaringen zijn het fundament om mensen uit het zittend bestand werkend te scholen tot toekomstig professional. Samen met zorg- en onderwijsinstellingen, vanuit een gesloten ketenbenadering.
- Sinds mei is een regionaal mobiliteitsteam operationeel. Het team sprak meer dan 3.000 regionale werkgevers over personeelsvraagstukken en steunmaatregelen. Er was intensief contact met inactieve sectoren om mensen te begeleiden en om te scholen naar betaald werk in kratesectoren. We hielpen 100 werkgevers met personeelsvraagstukken, waarbij collegiale in- en uitleen centraal stond. Uit het niets was er een dienstverlening die nog nooit bestond. De interventie werd betaald met een provinciale subsidie. We bouwen de dienstverlening in 2021 verder uit voor werkgevers en werkzoekenden in West-Brabant.
- Eind november lanceerden we het platform West-Brabant werkt door. In een beschermde portal ontmoeten werkzoekenden en werkgevers elkaar, in een ongedwongen sfeer, met op de achtergrond interactie met WSP-adviseurs. Inmiddels 2 maanden verder zijn 120 ambassadeurs (werkgevers) en 150 werkzoekenden actief op het platform. Voor het WSP is dit een tool en een leadgenerator in offline contact met werkgevers. Past de online match niet? Dan heeft de werkgeversadviseur alsnog dé warme ingang om met de ondernemer te sparren en een personeelsvraagstuk aan te pakken. Naast de open-market-strategie intensiveren we via het platform het regionale netwerk aan werkgevers. In 2021 gaan we door met de ingezette lijn. Inmiddels bestaat het team uit een back-office-medewerker en een accountmanager. De interventie kwam tot stand met provinciale subsidie. De eerste reacties uit de markt zijn lovend. Eindelijk ontsluiten we de kaartenbakken (geheel AVG-proof) voor ondernemers én rekenen ze op onze dienstverlening.
- Op basis van ervaringen in 2020 en van marktanalyses maakten we een WSP jaarplan 2021 met aandachtssectoren. De focus ligt op hand in hand gaan van werken én leren. We pakken door op de ingezette lijn. Intensiveren het gecreëerde en initiëren nieuwe kansen, voor een breed sectoraal aanbod.

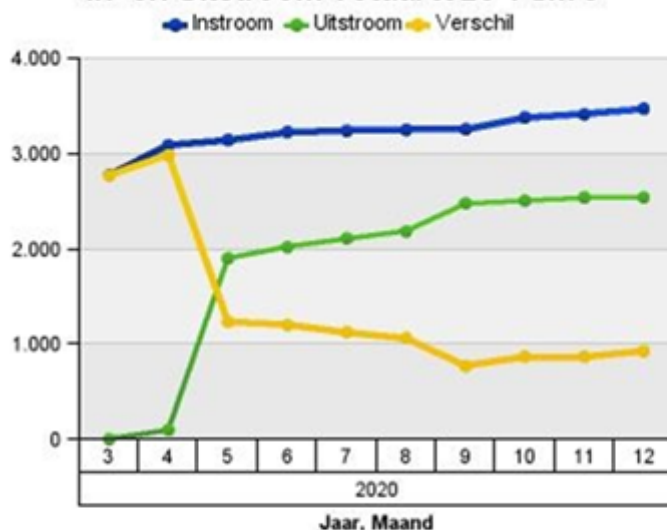
Corona had en heeft veel impact op de arbeidsmarkt. Maar het bood ook kansen. Die omarmden we. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt lieten we toch nog mensen uitstromen naar werk.

Tijdelijke ondersteuning zelfstandig ondernemers (Tozo) 2020

- Corona leidde tot ongekende maatregelen, het maatschappelijke verkeer lag voor een groot deel stil. Op last van de landelijke overheid sloten onder meer alle scholen, universiteiten, bibliotheken, cafés, kappers, musea, bioscopen en restaurants.
Op 17 maart deed het kabinet aan de 2e kamer de aankondiging van een noodpakket banen en economie, bevestigde dit in de kamerbrief van 27 maart. Onderdeel van dit noodpakket is de zogenaamde Tozo-regeling (Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandig Ondernemers). De Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) Tozo is op 21 april gepubliceerd en ondersteunt ondernemers bij levensonderhoud en bedrijfskapitaal tot € 10.000. Sindsdien is er verlenging met Tozo 2 en Tozo 3. Vanaf Tozo2 is er onder andere een partnertoets, waardoor alleen ondernemers zonder een verdienende partner in aanmerking komen voor de regeling.
- Door snel handelen en goede voorbereidingen konden we ruim 3.200 ondernemers tijdig financieel ondersteunen waar nodig en mogelijk. Uit de hele organisatie hielpen in Tozo1 méér dan 100 collega's om deze bijzondere opdracht uit te voeren. Zo kreeg elke getroffen ondernemer die het nodig had financiële ondersteuning. Voorafgaand aan elke verlenging op Tozo benaderde het Tozo-projectteam de ondernemers proactief. Zo werden alle verlengingen op tijd georganiseerd en de financiële ondersteuning tijdig betaald. De ondernemers waardeerden dit erg.
- Uiteindelijk leidde dit tot de volgende resultaten (situatie tm 23 december 2020).

Aantal deelnemers Tozo

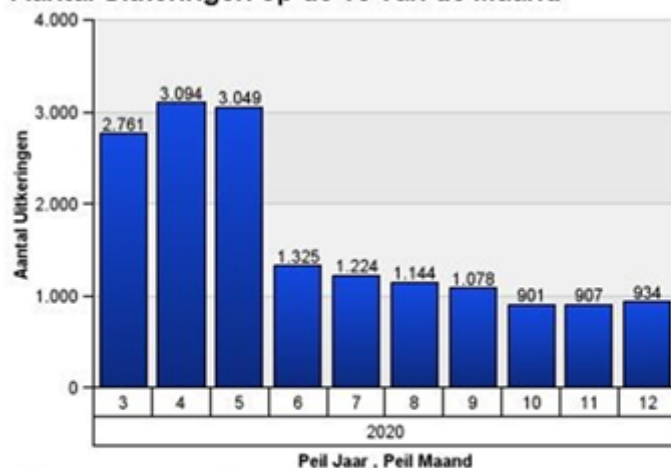
In- en Uitstroom Totaal tozo 1 t/m 3

Cijfermatrix Verschil In- en Uitstroom Totaal tozo 1 t/m 3

2020		Maand										
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
In- (In-)		2.780	3.092	3.146	3.229	3.243	3.254	3.259	3.383	3.416	3.475	
Uit- (Uit-)		7	104	1.906	2.023	2.114	2.187	2.483	2.510	2.543	2.545	
Verschil		2.773	2.988	1.240	1.206	1.129	1.067	776	873	873	930	

Aantal Uitkeringen op de 1e van de Maand

Cijfermatrix Aantal Uitkeringen

		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2020	Aantal Uitkeringen	2.761	3.094	3.049	1.325	1.224	1.144	1.078	901	907	934
	Mnd mutatie		333	-45	-1.724	-101	-80	-66	-177	6	27

Tegenprestatie

Helaas moesten wij vanwege corona het werk rond tegenprestatie opschorten in de periode van 1 mei tot 1 oktober 2020. In deze periode plaatsten we beperkt mensen op een tegenprestatieplek. De meest organisaties die meededen sloten ook tijdelijk hun deuren. Vanuit relatiebeheer hielden wij de contacten met organisaties warm in de periode juni tot en met september. Na 1 oktober begonnen we op kleine schaal opnieuw met de uitvoering. De bijeenkomsten voor de meest kwetsbare cliënten bij de Tientjesacademie zijn voorbereid. Door de volledige lockdown gingen ze uiteindelijk niet door, tot grote teleurstelling van vele kandidaten.

In december begonnen we met het werkplan tegenprestatie voor 2021. Zodra het kan, gaan we vol goede moed aan de slag. Afspraken uit 2020 zetten we voort in 2021.

Sociale Werkplaatsen

In 2020 integreerden de onderdelen Groenvoorziening, Schoonmaak, Fietsenstallingen en Kringloopwinkel van ATEA in de gemeentelijke afdelingen. Medewerkers met en zonder afstand tot de arbeidsmarkt werken met en naast elkaar. Op 1 januari 2021 was de formele afrondingvervlechting een feit. Kennis en expertise werden samengebracht zodat SW medewerkers, maar ook medewerkers Beschut Werk en eigenlijk alle inwoners van Breda, die wat extra ondersteuning nodig hebben, kunnen werken naar vermogen. ATEA richt zich op externe detacheringen van SW-medewerkers. In 2020 zijn al pilots begonnen pilots, waarbij samen met WSP (Werkgevers Service Punt), mensen uit de bijstand een werkplek krijgen. Dit bouwen we verder uit in 2021.

Armoede en schulden

- Begin februari boden we het beleidsplan aan de gemeenteraad aan. Door corona werd behandeling uitgesteld. De uiteindelijke besluitvorming was eind mei. De benodigde regelgeving en (financieel) consequenties gingen later in werking dan bedoeld. Ondanks de crisis en het feit dat we pas halverwege het jaar begonnen, slaagden we een om veel activiteiten in 2020 uit te voeren. Bijvoorbeeld:
 - Verhoging inkomensgrens naar 120% om in aanmerking te komen voor een Bredapas of schoolstartpakket;
 - Verhoging seniorentoeslag;
 - Verlaging individuele inkomenstoeslag;
 - Invoering drempelbedrag voor bijzondere bijstand.
- De opzet van een financieel expertisecentrum is nog niet begonnen. Dit is te belangrijk om niet de volledig de aandacht te krijgen van gemeente en partners. Door extra nodige inzet op andere terreinen voor corona was dat helaas niet mogelijk.
- We sloten aan bij de Nederlandse schuldhulprouwe en stelden een schuldenafkoopfonds in, voor betere dienstverlening aan kwetsbare inwoners.
- Meer saneringskredieten en samenwerken met Jeugdfonds sport en cultuur en Stichting Leergeld binnen Sam& (kindportaal) zette een extra plus op onze dienstverlening.
- We beëindigden de collectieve ziektekostenverzekering voor minima per 2021 en pasten het kader aan van de Bredapas.
- Wij bereiden ons voor op de nieuwe wetgeving bij schulden (inwerkingtreding op 1 januari 2021), zoals vroegsignalering. Zo helpen we inwoners nog sneller en beter. Afspraken met de rechtbank en bewindvoerders over bewindvoering hadden in 2020 door corona geen prioriteit. In de begroting 2021 staat dat er vanaf 2022 budget is voor eigen bewindvoerders. Hiermee vergroten wij ons palet om inwoners te ondersteunen.
- Door corona waren acties voor zelfstandigen in 2020 vooral gericht op uitrol en beschikbaar stellen van landelijke steunmaatregelen, zoals Tozo. Prioriteit was om de deze groep zo snel en goed mogelijk door de crisis te helpen.
- De inrichting van Bijstand voor zelfstandigen (Bbz) is aangepast om sneller en efficiënter hulp te bieden.

Statushouders

In 2020 begonnen we met:

- Inrichten herziene intake en opstartklas, aanbestedingsprocedure gestart;

- Pilot ontzorgen;
- Voorbereiding inkoop taalroutes, aanbesteding publiceren en uitvoeren in 2021;
- Onderzoek naar functioneren Goede Startprogramma. Op basis van resultaat verbeteren overdracht naar voorliggend veld;
- Formuleren en vaststellen doelstelling en kwaliteitseisen voor maatschappelijke begeleiding volgens nieuwe wet;
- Ontwikkelen klantreis voor statushouders in 3 verschillende leerroutes. In 2021 leggen we deze vast;
- Inrichten expertpool statushouders op 3 verschillende leerniveaus;
- Een extra impuls voor de begeleiding van 'oud-komers': statushouders die al eerder naar Breda zijn gekomen maar nog een maatschappelijke achterstand hebben die vraagt om een specifieke benadering. Hiervoor zetten we buddy's in.

Thema Thuis

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- Beleidskader voor regionale maatwerkvoorziening beschermd wonen regio Breda, geformuleerd en in procedure;
- Uitvoeringsplan Thematafel Regio Breda Vangt op 2021-2022 (maatschappelijke opvang), vastgesteld;
- Subsidieaanvraag Versterkingsplan tegen dak- en thuisloosheid regio Breda 2020, door ministerie gehonoreerd;
- Uitvoeringsplan Huiselijk Geweld en kindermishandeling 2021-2022, vastgesteld.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN ?

Huiselijk geweld en kindermishandeling

- Regionale aanpak heeft structureel onze aandacht. De projecten van het programma Geweld hoort Nergens Thuis lopen door in 2021. Bijvoorbeeld versterken we de Multi Disciplinaire Aanpak die nodig is bij ernstig, structureel huiselijk geweld. Hieronder valt het project Eerder en vaker inzetten huisverbod.
- In het project De Cirkel is rond werken ervaringsdeskundigen en een professional. Ex-plegers zetten hun ervaringsdeskundigheid in bij deze zware casuïstiek.
- Regiobreed waren er:
 - Trainingen voor aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld;
 - Gespreksvoering met ouder en kinderen bij vermoedens huiselijk geweld;
 - Trainingen voor klantmanagers Wmo en klantmanagers werk en inkomen;
 - Informatiebijeenkomsten voor BOA's, KCC- en baliemedewerkers.
- De trainingen lopen door in 2021. Ook kregen we voor 4 projecten projectsubsidies. Deze projecten begonnen eind 2020:
 - Ontwikkelen eerstelijns aanbod voor slachtoffers seksueel geweld;
 - Versterken aanpak bij vechtscheidingen;

- Zelfscan voor wijkteams;
- Evalueren en opnieuw afspraken maken met Veilig Thuis en het lokale werkveld.
- Een belangrijke ontwikkeling in 2020 was de ontmanteling van Just. De vrouwenopvang (in beheer van Safegroup) ging verder als zelfstandige stichting.

Integrale crisiszorg

- In de Wet Verplichte ggz heeft het Meldpunt crisiszorg de taak om cliënten te horen waarvoor we aan de burgemeester een crisismaatregel vragen. Ook kunnen burgers bij het meldpunt hun zorgen melden over mensen waarvan ze denken dat deze verplichte ggz nodig hebben. De integratie van Meldpunt crisiszorg en Meldpunt Zorg en Overlast is gereed. Vanaf medio 2020 is er een landelijk nummer voor burgers. Daar melden zij hun zorgen om personen met verward gedrag (niet-acuut). De meldingen gaan naar Meldpunt crisiszorg, die ze oppakt.

Aanpak verward gedrag

- Er is veel belangstelling voor het uitgebreide trainingsprogramma, deels gesubsidieerd door ZonMw. Vanwege corona is het programma verlengd tot 1 januari 2022.
- We willen zicht hebben op E33 meldingen van de Politie (melding verward persoon). Dit gebeurt in het project wijk-GGD/GGz. In Breda ligt deze functie bij het Bemoeizorgteam, dat nauw samenwerkt met GGD. Tot 1 mei 2021 focussen we op E33 meldingen. Daarna willen we deze functie structureel borgen met bestaande middelen en menskracht van GGD en Bemoeizorgteam. De beoordelingslocatie (SPOR) is bij GGz Breburg, financiering loopt via de zorgverzekeraar. De gemeente heeft er in deze zin geen bemoeienis mee. Wel bewaken we afspraken van SPOR met (de crisisdienst van) IMW en SMO. Het de-escalatiemodel is voor de partners in het Zorg- en Veiligheidshuis en het MASS-overleg. We gebruiken het ook binnen de gemeente. Belangrijk is blijvende aandacht voor inzet van dit hulpmiddel.

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

- In 2020 werd duidelijk dat Breda voor maatschappelijke opvang tot zeker 2026 centrumgemeente blijft. Voor beschermd wonen vervalt de centrumgemeentefunctie van Breda per 2022. Eind 2020 brachten we een nieuw beleidskader Regionale maatwerkvoorziening beschermd wonen in procedure, samen met de regio (besluitvorming maart 2021). Dit is de inhoudelijke basis voor nieuwe inkoop beschermd wonen per 2022. In 2020 begonnen we met de regio met de voorbereiding en opnieuw formuleren van producten, kwaliteitseisen en tarieven.
- Medio 2020 begonnen we met ontwikkelen van een regionaal huisvestingsplatform, als stimulant voor uitstroom uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang in de regio. We maken niet alleen huisvestingsafspraken maar regelen ook de randvoorwaarden. Zo dragen cliënten echt bij aan hun nieuwe woonomgeving. In Breda begonnen we met buurtpleinen waar cliënten en buurtbewoners met elkaar in contact komen en een duurzaam netwerk bouwen.

Dak- en thuislozen

- In 2020 begonnen we met de bouwvoorbereidingen voor de nieuwe DSV (Doorstroomvoorziening). Het voorlopig ontwerp gaat begin 2021 naar het college. De sloop en bouw begint in het 2e kwartaal van 2021. Naar verwachting nemen we medio 2022 de nieuwbouw in gebruik.
- Vanwege corona besloten we in 2020 om de DSV tijdelijk te verplaatsen naar Riethil 12, tot de nieuwbouw aan de Slingerweg gereed is. De bouwkundige aanpassingen zijn inmiddels gereed en DSV is verhuisd.
- Afgelopen jaar namen we diverse maatregelen voor dak- en thuislozen in coronatijd:
 - Maatregelen binnen reguliere opvanglocaties, zoals DSV, volgens RIVM-richtlijnen;

- Extra nachtopvanglocatie voor opvang niet-rechthebbenden (vooral MOE-landers) en mensen die geschorst zijn bij DSV, De Vliet of Gaarshof;
 - Quarantainemogelijkheid voor dak- en thuislozen met corona;
 - Mobiel toilet 24/7 beschikbaar;
 - Extra toezicht en inzet straatteam, GGD en maatschappelijke partners (noodinloop).
- In januari dienden we een plan in bij het ministerie: Versterkingsplan tegen dak- en thuisloosheid regio Breda 2020. We kregen een rijksbijdrage van € 2.303.000 voor uitvoering van het Versterkingsplan. In de 2e helft van 2020 begonnen we met de uitvoering, het Versterkingsplan loopt tot eind 2021.

Ketenaanpak verslavingszorg

- De pilot GHB in dag- en nachtopvang DSV begon in januari 2020 en is verlengd naar 1 jaar. Begin 2021 is de evaluatie en besluiten we over continueren van de activiteiten in de reguliere uitvoering.
- In februari begonnen we met het casuoverleg GHB Breda, onder de structuur van MASS overleg. Deze pilot duurt een jaar. Evaluatie is in het 1e kwartaal van 2021.

Thema Leven

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

In 2020 maakten we ondanks corona sport en bewegen mogelijk in binnen- en buitenlocaties, voor leden en niet-leden van sportverenigingen. We stimuleerden het gebruik van sportaccommodaties in de zomerperiode. Binnen RIVM maatregelen en met lokale protocollen droegen we maximaal bij aan een veilige sportomgeving.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN ?

Sport

- Aandacht voor breed motorische ontwikkeling in onderwijs, georganiseerde sport, wijk sportactiviteiten en talentontwikkeling, met de inzichten van het Athletic Skills Model. Dat is de kern van een plan dat we voor 2020-2022 opstelden, samen met Breda Actief, MOOIWERK, Curio sport en bewegen en Deltalent.
- Het Bredaas sportakkoord kreeg in 2020 uitwerking in 4 projecten:
 - Gezonde leefstijl in de kinderopvang;
 - Maatjesproject voor mensen met een psychische beperking;
 - Sportdeelname ouderen;
 - Implementatie breed motorische ontwikkeling.
In november 2020 haalden we thema's op voor 2021, op een bijeenkomst met onderwijs- en zorgpartners.
- Het Jeugdfonds Sport bereikte ruim 2.200 kinderen en jongeren. Vanuit het fonds volgende zo'n 1.000 kinderen zwemlessen.
- Het onderzoek naar de meest optimale exploitatievorm voor binnensportaccommodaties, met oog voor maximaal maatschappelijk rendement, is opgestart.

- In 2020 rondde we het voorlopig ontwerp af van accommodatie en buitenruimte van het Talentencentrum. Het VO is gepresenteerd op een digitale bijeenkomst, onder andere aan sportaanbieders en bewoners uit de wijk.
- In 2020 overlegden we met de betrokken partijen bij de organisatie van talentontwikkeling, zoals regionale trainingscentra, sportbonden, Centrum voor Topsport en Onderwijs-Zuid en NOC*NSF. Overleg met onderwijs en (para)medische partners volgt voorjaar 2021.
- Ook zijn in 2020 verschillende sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte voorbereid en gerealiseerd: Renovatie Cruyff court Kesteren, Kunstgrasveldje Heusdenhout Wilderen, Fitnessplek Asterdplas, Skatebaan Bergdreef, Smartwalk route Singel (pilot gereed medio 2021).

Naast de Bredase Vuelta etappe gingen ook verschillende kleine sportevenementen niet door vanwege corona. Singelloop Breda organiseerde een alternatieve loop.

Volksgezondheid

- Het Bredaas Lokaal Preventieakkoord (2021-2022) werkt met lokale partijen in de stad aan een gezonder Breda. De rode draad is terugdringen van overgewicht bij volwassenen (ook de groep 65 plus). Lokale partijen maakten samenwerkingsafspraken voor de subthema's Gezond oud worden, Gezonde werkvloer en Gezonde inwoners Hoge Vucht. De afspraken gaan over stimuleren van gezond eten en bewegen en Positieve Gezondheid (sociaal netwerk, zingeving, meedoen). Wie goed in zijn vel zit, maakt eerder gezonde keuzes. In 2021 voeren we de afspraken uit. Gemeente Breda en GGD West-Brabant ondersteunt deze afspraken. Andere partijen mogen aansluiten, het Lokaal Preventieakkoord is het startpunt.
- Met JOGG (Jongeren op gezond gewicht) stimuleren we gezond gewicht bij kinderen en jongeren (0-19 jaar). In het JOGG-netwerk zitten samenwerkingspartners als bedrijven, kinderboerderijen, scholen en sportclubs. Doel is om een omgeving waar gezonde keuze makkelijk en aantrekkelijk is. Bijvoorbeeld bevorderen van water drinken, gezond eten en bewegen. Rookvrij opgroeien stimuleren we samen met Rookvrije Generatie.

Thema Ontmoeten

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Dit jaar zien we in de stad, bij bewoners en ondernemers, volop initiatiefkracht, creativiteit en betrokkenheid. Laagdrempelig omzien naar elkaar en helpen waar nodig. Er is een duidelijke behoefte om elkaar te ontmoeten. We zoeken naar mogelijkheden voor veilig gebruik van openbare ruimte voor activiteiten, in de drastische veranderde 1,5 meter samenleving.

Tijdens de lockdowns ging veel aandacht naar hoe we bewoners en organisaties in de actieve wijk- en dorpsnetwerken helpen en adviseren. De bestaande netwerken en wijkinstrumenten bleken zeer geschikt om in de crisis in contact te blijven met bewoners. Weten wat er speelt in wijken en dorpen en snel schakelen met organisaties en binnen de gemeente voor extra steun of om problemen in beeld krijgen. Hulpvraag en aanbod snel bij elkaar brengen. Meedenken en schakelen bij spontane corona-initiatieven van bewoners, om (on)mogelijkheden in beeld te krijgen.

Ontmoeten is een belangrijke waarde, die we het afgelopen jaar misten. Ontmoeten is aan mensen zelf, de gemeente faciliteert. We maakten uitvoeringsplannen voor ontmoeten. Deels gericht op steunmaatregelen, deels op een pro-actieve aanpak voor de komende periode. We kijken hoe we verschillende (bewoners)initiatieven ondersteunen bij lockdownmaatregelen en bij versoepelingen weer opstarten naar normaal. Bijvoorbeeld:

- Extra op maat ondersteunen wijk en dorpscentra;
- Opzoeken bewoners via digitale kanalen (wijkplatforms);
- Extra plek te creëren waar bewoners nu wel komen (bijvoorbeeld supermarkt) om bewoners met initiatieven te bereiken.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN ?

- De 1e maanden verliepen normaal qua planning. We bespraken veel activiteiten en planden bijeenkomsten. Toen kwam corona en werd het even stil. We legden contacten, keken waar behoefte zat en gaven waar nodig praktische hulp. Al snel bleek meer hulp beschikbaar dan er vraag was. Belangrijk was snel meeschakelen op spontane initiatieven (muziek en hulp bij verzorgingstehuizen, locaties in openbare ruimte, coronaproof activiteiten door laten gaan). Ogen en oren voor wat er speelde in de wijken, eenzaamheid en extra verward gedrag signaleren.
- Wijk- en dorpsplatforms kregen ruim 144 subsidieaanvragen, waarvan 127 zijn toegekend. Voor sommige aanvragen schuift de uitvoering op naar 2021.
- Wijkdeals merkte geen belemmeringen ervaren door corona. Er kwamen 50 nieuwe deals bij. Het project Groene buurtjes (Belcrum) schoof door naar 2021. We verwachten dat er nog meer deals uit voort komen.
- Bijeenkomsten met wijk- en dorpsraden, wijk- en dorpsplatforms, Breda Begroot, wijk- en dorpscentra, projecten en activiteiten van wijkagenda's werden gaandeweg het jaar steeds meer digitaal, om toch met elkaar in contact te blijven en voor zoveel mogelijk voortgang. In het vroege voorjaar en de zomer waren er weer fysieke bijeenkomsten. Mooi voorbeeld is het project Bavel2030. Via het wijkinstrument BredaBegroot en met hulp van gemeente wil Bavel haar dorpsvisie vernieuwen. In plaats van bewonersbijeenkomsten was er een digitale enquête om informatie op te halen over wonen, jeugd, ouderen, veiligheid en ontmoeten. Er waren ruim 1.000 respondenten. Via de wijkmanager is er goede afstemming over de nieuwe bouwplannen.
- De geplande projecten en activiteiten uit de wijkagenda's zijn grotendeels uitgevoerd. Vooral bij initiatieven met bewonersbetrokkenheid, bleek niet fysiek bij elkaar komen doorslaggevend om (nu) nog niet te beginnen. Sommige initiatieven liepen enkel wat vertraging op. Ze lopen door in 2021 of we kijken opnieuw naar de haalbaarheid. Bijvoorbeeld Blind Wall in Haagpoort, Sterren van Morgen, aanpak arbeidsparticipatie, werkgroep Jeugd aanpak Heuvel gingen deels van start en gaan verder in 2021. Een complexe samenwerking met verschillende professionals voor de veiligheid en leefbaarheid in de Vestingstraat kwam niet van de grond, vanwege andere prioriteiten bij samenwerkingspartners. De financiële ruimte is gebruikt voor betere ontmoetingsplekken in openbare ruimte in Muizenberg-Kesteren (Achterhamplein en Julie Claesstraat).
- Wijk- en dorpscentra hadden het zwaar als belangrijke ontmoetingsplek in de wijken. Continue schakelen wat wel en niet kan voor verschillende activiteiten en organiseren volgens RIVM maatregelen. Gedeeltelijke openstelling en complete sluiting maakten van een moeilijke opgave van een sluitende exploitatie. Zonder extra steunpakketten van Rijk en gemeente zouden meerdere wijk- en dorpscentra failliet zijn. Het geeft voorlopig nog de nodige zorgen. Er is een communicatiestructuur om snel te schakelen op vragen en problemen.
- Er zijn aantrekkelijke en veilige speelplekken in elke wijk. Daar ontmoeten verschillende leeftijdsgroepen elkaar, voor spelen en bewegen. Afgelopen jaar was er onvoldoende geld voor vervanging van onveilige speeltoestellen. De onveilige toestellen zijn weg gehaald en niet meteen vervangen. Vanaf 2021 is er extra geld en vervangen we de speeltoestellen alsnog.

Wat is extra gedaan:

- In het centrum speelde coronaproof maken van de stad, een complex traject met ondernemers, markt en gemeente, met grote inzet van wijkmanager en wijkbeheerders.
- In 2020 ging het Programma VerbeterBreda van start. Een brede meerjarige aanpak om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen te verbinden met bestaande opgaven in minder krachtige wijken. Eerste gesprekken gingen over hoe VerbeterBreda en de aanpak Een plus op kwetsbare wijken en vroegsignaleringswijken elkaar in de nabije toekomst versterken.
- Bewonersinitiatieven helpen bij de keuze om wel of niet door te gaan bij de beperkende maatregelen. Maar ook faciliteren van spontane hulppacties van bewoners. Waar mogelijk gingen vooral buitenactiviteiten door. In de wijken lag veel nadruk op voldoende uitdagingen voor de jeugd. Programma's als Sommervibes, vakantiestraat en Winterchills zijn in de wijken goed bezocht. Een mooi voorbeeld van een nieuw wijkinitiatief was in de wijk IJpelaar. In de 1e coronagolf verzamelden bewoners ongeveer 100 gebruikte smartphones en stelden ze (inclusief abonnement) gratis beschikbaar aan kwetsbare ouderen, die thuis moesten blijven. Via beeldbellen konden zij contact houden met familie, hulpverleners en bekenden.

- Voor kwetsbaren en ouderen was 2020 in veel gevallen een moeilijker jaar. Zij durfden het vaak niet aan om elkaar te ontmoeten en waren beperkt in hun activiteiten. Eenzaamheid en extra verward gedrag werd meer zichtbaar. We maakten de koppeling met hulporganisaties en wijknetwerkers.
- In Heuvel kwam een extra Voedselbank uitgiftepunt, met inzet en hulp van wijkbeheerder en wijkcentrum.
- Actief begeleiden van de besturen van wijk- en dorpscentra bij tijdelijke of gedeeltelijke sluiting. Schakelen op onduidelijkheden en wisselende mogelijkheden voor hun doelgroepen. Protocol opgesteld, steunpakket om hen financieel te ondersteunen en het hoofd boven water te houden. Meerdere communicatiemiddelen ingezet om besturen goed en snel te faciliteren. Zo hadden zij snel weer contact met gebruikersgroepen, voorzien van de juiste uitleg.
- Extra locaties voor opvang van daklozen, begeleid door wijkbeheerders voor een zachte landing in de wijk.

DE KOSTEN VAN DIT PROGRAMMA

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging	Jaarrekening 2020	Afwijking 2020
Lasten				
Opgroeien	86.674	89.555	100.274	-10.719
Betrokken zijn	51.859	52.630	56.461	-3.831
Thuis	53.521	60.045	58.034	2.011
Leren, ontwikkelen en werken	118.430	161.180	147.908	13.273
Leven	8.615	8.867	8.591	276
Ontmoeten	4.110	4.827	3.802	1.025
Reserve investeringen sportverenigingen	0	0	0	0
Reserve vrouwenopvang	0	2.100	2.100	0
Totaal Lasten	323.209	379.205	377.170	2.035
Baten				
Opgroeien	35.092	36.306	42.861	-6.554
Betrokken zijn	1.889	1.906	1.671	236
Thuis	6.758	8.858	7.789	1.069
Leren, ontwikkelen en werken	81.180	117.026	116.390	636
Leven	0	235	169	66
Ontmoeten	0	0	50	-50
Reserve Sociaal Domein	1.700	1.741	1.541	200
Reserve investeringen sportverenigingen	450	192	173	18
Totaal Baten	127.069	166.265	170.644	-4.378

Gerealiseerd saldo van baten en lasten	196.140	212.940	206.526	6.413

FINANCIËLE TOELICHTING OP DIT PROGRAMMA

De afwijking (resultaat ten opzichte van begroting) over 2020 voor het programma Vitaal en Sociaal Breda bedraagt per saldo € 6,4 miljoen positief. Dit positieve resultaat is grotendeels ontstaan door incidentele meevallers. Structureel laat deze rekening een tekort zien. In 2020 hadden we (veel) extra middelen ter beschikking voor de bestrijding van de coronacrisis vanuit Rijkscompensaties en ons pakket aan steunmaatregelen. Deze middelen hoefden niet allemaal ingezet te worden, en betreffen daarmee een incidenteel financieel voordeel. Omdat de duur en de intensiteit van de coronacrisis in 2021 zich slecht laat voorspellen, creëert dit grote financiële onzekerheden en uitdagingen in 2021. Deze onzekerheden zijn vertaald bij de bepaling van de financiële risico's sociaal domein en bufferrisico corona in deze rekening.

Resultaatbestemming / budgetoverhevelingen

Vanuit de verkregen middelen blijven in 2020 gelden over. Omdat deze nodig zijn voor de beleidsuitvoering in 2021 zijn voorstellen voor resultaatbestemming en budgetoverheveling opgenomen, voor een totaalbedrag € 4,6 miljoen.

Hieronder worden de belangrijkste verschillen per thema toegelicht.

Thema Opgroeien, € 4,2 miljoen negatief

Dit thema bevat alle onderdelen van de jeugdhulp en onderdelen van het primair en voortgezet onderwijs. Voor het primair en voortgezet onderwijs gaat het om de beleidsuitvoering van deelthema's zoals leerlingenvervoer, de leerplicht, het uitvoeringsprogramma voor- en vroegschoolse educatie en de aanpak van voortijdig schoolverlaten. Het negatieve resultaat wordt veroorzaakt door:

- Bij de verstrekking van de niet vrij toegankelijke Jeugdhulp 2020 hebben we een negatief resultaat behaald van € 3,1 miljoen. We zien dat:
 - In 2020 de kosten ten opzichte van 2019 zijn gestegen met ongeveer € 2,7 miljoen. Deze kostenstijging is vooral zichtbaar in de verblijfszorg, de gezinshuizen, de specialistisch ambulante jeugdhulp en de jeugdhulpmaatregelen. Bij de verblijfszorg zien we een grotere instroom van jeugdigen met een lichtverstandelijke beperking (LVB) en een prijseffect i.v.m. hogere risicomarges op tarieven van jeugdhulp die vanuit Just naar andere marktpartijen is overgedragen. Een afname in kosten zien we terug bij de verstrekkingen in het kader van het landelijke transitie arrangement (LTA) en de persoonsgebonden budgetten.
 - De Rijksuitkering is t.o.v. 2019 afgenomen met ongeveer € 3 miljoen. De geïmplementeerde beheersmaatregelen om de terugloop in de Rijksuitkering op te vangen leveren nog onvoldoende op. Een intensivering op het Actieplan Jeugd is geïnitieerd. Naar verwachting zal dat vanaf 2021 financieel resultaat gaan sorteren. Er zijn vertragingen opgelopen bij de implementatie van de nieuwe dashboards / data gedreven werken, en het vaststellen van de nieuwe verordening.
- Op de verkregen Rijksmiddelen voor inhaalzorg en meerkosten Jeugdhulp i.v.m. corona crisis is een positief resultaat van € 0,1 miljoen gerealiseerd. Een bedrag van € 0,33 miljoen werd beschikbaar gesteld en er is een bedrag van € 0,23 miljoen verstrekt aan continuïteitsbijdragen en meerkosten. De effecten van inhaalzorg zijn nog onbekend en vormen een financieel risico voor 2021.
- In 2020 is een voordeel van € 0,47 miljoen ontstaan door de definitieve afwikkeling van 2019 met de jeugdhulpaanbieders en door de gemeente terug te vorderen bedragen over voorgaande jaren op basis van kwaliteitsonderzoeken.
- In de bedrijfsvoering is een tekort van € 0,5 miljoen ontstaan omdat tijdelijke extra inzet (inhuur) voor terugdringen van achterstanden bij de Toegang tot niet-vrij toegankelijke jeugdhulp noodzakelijk was en ook tijdelijk extra capaciteit t.b.v. intensivering Actieplan en beleidsmaatregelen is ingezet.

- € 0,13 miljoen kosten ten behoeve van implementatie van zorg- en financiële administratie van de Jeugdhulp voor de gehele regio WBO. Deze eenmalige (investerings)kosten verdienen zich over de looptijd van 3 jaar terug, en leiden tot een structureel voordeel op deze activiteit.
- € 0,22 miljoen overschot op de beschikbare middelen uit de pilot Jeugdprofessional bij de huisarts. De pilot is later gestart dan geprognostiseerd en daardoor verschuiven de planning en activiteiten waardoor de uitgaven in 2021 zullen plaatsvinden. Een voorstel tot budgetoverheveling maakt onderdeel uit van de resultaatbestemming van deze jaarrekening.
- € 0,82 miljoen tekort voor de vorming van een verliesvoorziening inzake de financiële afwikkeling van de toekomstige liquidatie van Juzt. Per balansdatum resteert nog één vastgoedobject dat naar verwachting in 2021 zal worden vervreemd, en momenteel bestaat Juzt nog in afgeslankte vorm. Omdat we een goede schatting kunnen maken van ons aandeel in de definitieve financiële verrekening van kosten bij liquidatie moeten we een verliesvoorziening vormen.
- € 0,33 miljoen tekort op dit programma door (extra) inzet op de casus vereffening Juzt in 2020. Dit betreft specifieke kennis om monitoring en sturing op het proces mogelijk te maken zoals gemeld in het raadsbesluit van 22 oktober 2019 en de overige kosten van de projectorganisatie.
- Bij de afwikkeling van de projectkosten en als onderdeel daarvan de financieringsopbrengsten, is een voordeel van € 0,09 verantwoord in programma 5 als onderdeel van onze treasury functie.
- € 0,08 miljoen overschot op de verkregen middelen voor vrijwilligersorganisaties Jeugd. Het kabinet stelde in de septembercirculaire 2020 een bedrag beschikbaar om lokale vrijwilligersorganisaties, zoals de scouting en speeltuinen, te compenseren voor schade als gevolg van de coronamaatregelen. Er is een regeling tegemoetkoming lokale vrijwilligersorganisaties i.v.m. Corona. Daar de regeling in 2020 niet meer uitgevoerd kon worden, dient het budget overgeheveld te worden naar 2021 en is zodoende opgenomen in het voorstel tot resultaatbestemming.
- € 0,6 miljoen tekort voor de bekostiging van leerlingenvoer vooral ten gevolge van een prijseffect. De in de begroting opgenomen indexering van 2% is niet overeenkomstig de werkelijke NEA-indexering voor taxivervoerders vastgesteld voor 2020 op 6,6% en een btw verhoging. Het aanpassen van de huidige Verordening en integreren van de nieuwe te verwachten Verordening door VNG (november 2020) geeft mogelijkheden tot strenger toewijzen en kosten te besparen, maar niet voldoende om het gehele tekort terug te dringen. De begroting 2021 is hiervoor structureel aangepast.
- € 0,25 miljoen overschot op de middelen die wij hebben ontvangen voor noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep (€ 0,21 miljoen) en voorschoolse voorziening peuters (€ 0,08 miljoen). Voor kinderen van wie één of beide ouders werken in een cruciaal beroep of vitale sector, werd voor de periode medio maart tot 1 juli gratis noodopvang aangeboden. Breda heeft met de kinderopvangorganisatie zoveel mogelijk gewerkt met gesloten beurzen. Dit komt omdat het Rijk zelf vergoedingen heeft verstrekt aan de ouders, en de extra noodopvang die vanuit de kinderopvang geregeld moest worden beperkt is gebleven.
- € 0,09 miljoen overschot op de regionale aanpak laaggeletterdheid. Door corona konden geplande activiteiten niet plaatsvinden. Een voorstel tot budgetoverheveling maakt onderdeel uit van de resultaatbestemming van deze jaarrekening.
- € 0,16 miljoen overschot op de middelen ten behoeve van zomerschool/Summervibes om onderwijsachterstanden te voorkomen (budget € 0,3 miljoen). In het verlengde van de Summervibes zijn activiteiten van Winterchills uitgerold.

Thema Betrokken zijn, € 4,1 miljoen negatief

Het thema Betrokken zijn bestaat uit de producten Algemene voorzieningen volwassenen, Volwassenen maatwerkondersteuning en Maatwerk Wmo. Onder het eerst genoemde deelthema zijn de Thematafels Zorg voor elkaar en Regio Breda Vangt op opgenomen. Onder Volwassenen maatwerkondersteuning vallen de onderwerpen Huishoudelijke verzorging, Wmo Begeleiding en PGB Wmo. Tot slot bevat het deelthema Maatwerk Wmo de onderdelen Vervoers-woonvoorzieningen en collectief vervoer (deeltaxi).

We hebben in 2020 een forse stijging gezien aan kosten voor begeleiding aan jongeren (tussen 18 en 27 jaar). Dit komt omdat er veel meer jeugdigen door de coronacrisis zijn vastgelopen met hun studie, het structureren van de dag, zoekende zijn naar passend werk, vaker en meer drugs gebruiken en psychisch vastlopen. Terwijl aan de andere kant hun eigen netwerk juist minder kon worden ingezet. Voor de leeftijdscategorie 18-20 jarigen zelfs een stijging met 68%, voor de leeftijdscategorie een stijging van een forse 30%. Deze gestegen hulpvraag is terug te zien in de budgetoverschrijding op dit thema.

- Het resultaat op maatwerk Wmo is € 0,5 miljoen negatief. Dit resultaat is uit te splitsen naar kleinschalig collectief vervoer (€ 0,2 miljoen positief) en vervoers- en woonvoorzieningen (0,7 miljoen negatief).
Op het collectief vervoer is een positief resultaat gerealiseerd van € 0,2 miljoen. Dit resultaat bestaat uit minder betaalde vervoerkosten van € 0,4 miljoen minus minder ontvangen eigen bijdrage van € 0,2 miljoen. Voor het collectief vervoer zijn de maanden januari en februari normale vervoersmaanden geweest. Van maart t/m augustus hebben vervoerders betaald gekregen voor de gereden ritten en een tegemoetkoming (80% regeling) voor het stilvallen van vervoer in verband met corona. Regio West-Brabant (GR) heeft over de maanden september t/m december hogere contractprijzen afgesproken met de vervoerders omdat de daling van vervoer leidt tot hogere kosten per rit.
Het resultaat op Wmo vervoersvoorzieningen en woonvoorzieningen is € 0,7 miljoen negatief. Dit komt mede door de hoge incidentele uitgaven op woningaanpassingen van € 0,35 miljoen.
- Algemene voorzieningen volwassenen heeft een positief resultaat van € 0,4 miljoen. Dit wordt grotendeels bepaald door de post terugvordering subsidies. Voor het gehele programma vitaal en sociaal Breda zijn de terugvorderingen van subsidies op het product algemene voorzieningen volwassenen verantwoord. Het betreft bedragen die niet zijn uitgegeven door de ontvangers van de subsidie. De terugbetalingen hebben voornamelijk betrekking op subsidies uit de jaren 2017 en 2018.
- Door de aanzuigende werking door de invoering van het abonnementstarief door het Rijk, demografische ontwikkelingen (vergrijzing), de toenemende vraag voor complexere zorg en tariefstijgingen bij huishoudelijke verzorging is er een negatief resultaat op de volwassen maatwerkondersteuning van € 4,0 miljoen. Van dit negatieve resultaat wordt € 0,3 miljoen gedekt uit resultaat van het programma solide financiën. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende onderwerpen:
 - Huishoudelijke verzorging € 1,5 miljoen (met name aanzuigende werking);
 - Uitbreiding personele capaciteit Wmo € 1,6 miljoen (met name om aanzuigende werking op te vangen);
 - Begeleiding € 1,3 miljoen (met name door groei doelgroep jongeren als gevolg van corona);
Bij begeleiding is ook de post meerkostenregeling inzake corona verantwoord à € 0,3 miljoen op basis van de huidige aanvragen vanuit zorgaanbieders. Van het Rijk hebben wij € 0,4 miljoen ontvangen. Hiervan is € 0,1 miljoen begroot (meicirculaire) in dit programma, het resterende bedrag van € 0,3 miljoen (decembercirculaire) is verantwoord in het resultaat bij het programma solide financiën.
 - Door de hervorming van de collectieve ziektekostenpolissen is er € 0,2 miljoen bespaard;
 - Tot slot is er € 0,3 miljoen minder uitgegeven aan PGB gelden.

Thema Thuis, € 1,0 miljoen positief

Onder dit thema vallen de voorzieningen voor volwassenen in het kader van geëscaleerde zorg. Het gaat om de voorzieningen die via de thematafels Regio Breda Vangt op en Een Veilig Thuis verstrekt worden, en de voorzieningen voor Huiselijk geweld en Beschermd Wonen. Het positieve resultaat wordt veroorzaakt door:

- Huiselijk geweld (€ 1,1 miljoen positief). Het positieve resultaat van € 1,1 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door extra uitkeringen vanuit het Rijk. In de septembercirculaire is het budget voor de regionale vrouwenopvang met € 2,0 miljoen verhoogd. Dit regionale budget is nog niet volledig uitgenut. Deze middelen worden overgeheveld naar het jaar 2021.
- Maatschappelijke opvang (€ 0,6 miljoen positief). Het positieve resultaat bij maatschappelijke opvang van € 0,6 miljoen wordt veroorzaakt doordat er in de meicirculaire € 1,6 miljoen beschikbaar is gesteld, die betrekking heeft op het compensatiepakket maatregelen coronacrisis. Hiervan is € 0,6 miljoen niet uitgegeven.

- Beschermd wonen (€ 0,6 miljoen negatief). Hierin fungeert de gemeente Breda als centrumgemeente. Het nadelig resultaat bij beschermd wonen kent twee majeure oorzaken. Allereerst staat het budget onder druk als gevolg van de krappe huizenmarkt. Het tekort aan voldoende passende woonruimte aan de onderzijde van de woningmarkt maakt dat intensieve woon/zorg arrangementen langer doorlopen dan idealiter wenselijk. Daarnaast is het tekort van € 0,6 miljoen, ook als afgeleide hiervan, terug te voeren op een extra doorbelasting vanuit de bedrijfsvoering: een hogere personele inzet.

Thema Leren, ontwikkelen en werken, € 12,6 miljoen positief

Onder dit thema vallen de voorzieningen die vanuit de Re-integratie, de Wet Buig, het Armoedebeleid de Sociale Werkvoorziening en overige regelingen verstrekt worden. Bij het Armoedebeleid gaat het om bijzondere bijstand, de BredaPas en schuldhulpverlening. Het positieve resultaat wordt veroorzaakt door:

- Op het onderdeel Sociale werkvoorziening (ATEA) is een resultaat gerealiseerd van € 0,46 miljoen negatief. Dit resultaat is deels opgenomen in Programma 1 (€ 0,8 miljoen positief) en deels in Programma 5 (€ 1,26 miljoen negatief). De € 0,46 miljoen negatief is opgebouwd uit een positief resultaat van € 0,02 miljoen op de reguliere begroting en een bedrag van € 0,48 miljoen negatief als gevolg van de leegstandskosten van het gebouw Riethil 11. ATEA heeft 2020 dus met een kleine plus kunnen afsluiten (€ 0,02 miljoen positief). Dit ondanks extra kosten in verband met de integratie, maar ook dankzij een ruimhartige Corona compensatie van het Rijk.
- Een positief resultaat van € 5,6 miljoen is behaald op de Wet Buig en inzet Participatiebudget. Voor de coronacrisis werd op het onderdeel Buig/Participatiebudget nog een positief resultaat verwacht van minimaal € 3,5 miljoen. Hierbij werd uitgegaan van een verdere daling van de uitkeringen in 2020. Als gevolg van Corona was in het eerste half jaar een lichte stijging waarneembaar en de verwachting was dat deze stijging zich verder zou doorzetten met het grootste effect vanaf Q4. De prognose is toen bijgesteld naar een neutraal resultaat. We zien nu echter dat deze flinke stijging zich niet heeft voorgedaan. Oorzaken daarvan zijn dat de landelijke steunpakketten zoals NOW en TOZO zijn verlengd en dat mensen die hebben aangeklopt bij de gemeente vaak door WSP direct geplaatst zijn naar werk en dus niet in de uitkering zijn gekomen. Dit alles heeft voor een positief resultaat gezorgd van € 3 miljoen. Daarnaast is eind september het budget Buig 2020 definitief vastgesteld. Voor Breda een bedrag van € 72,6 miljoen en dit is € 2,6 miljoen hoger dan het voorlopige budget van € 70,0 miljoen waar bovenstaand positief saldo op is gebaseerd. Het totale resultaat komt hiermee op een bedrag van € 5,6 miljoen positief.
- De gemeente Breda heeft van het Rijk een voorschot van € 30,9 miljoen ontvangen voor de uitvoering van de tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). In totaal zijn er 6.629 en 208 aanvragen voor respectievelijk levensonderhoud en kapitaalverstrekking binnengekomen. Per saldo is er aan levensonderhoud een bedrag van € 22,5 miljoen verstrekt en aan kapitaalverstrekking € 0,95 miljoen. Vanaf de inwerkingtreding van de wet Tozo is een deel van de ambtelijke capaciteit ingezet om de enorme toestroom van aanvragen te kunnen verwerken. Dit was mogelijk omdat eigen werkzaamheden stilvielen als gevolg van de crisis. Naast eigen personeel was ook externe inhuur noodzakelijk. Omdat gemeentelijk personeel al is opgenomen in de begroting ontstaat er op de vergoeding van het Rijk voor de uitvoering in 2020 een positief resultaat van € 2,1 miljoen. De vergoeding voor de uitvoeringskosten van de Tozo-regeling is deels bestemd voor afwikkelingskosten, van de reeds genomen besluiten, in volgende jaren. Daarom zal bij resultaatbestemming worden voorgesteld een bedrag van € 0,9 miljoen over te hevelen naar 2021 ten behoeve van de dekking van deze kosten. Het resterende bedrag van € 1,2 miljoen wordt gerapporteerd in Programma 5 omdat het de bedrijfsvoering van de gehele organisatie behelst.
- In 2019 vond een voorlopige financiële afrekening plaats van € 0,3 miljoen met Werk aan de Wijk vanwege een cao nabetaling en liquidatiekosten. Deze kosten zijn ten laste gekomen van het resultaat 2019. In de begroting 2020 is hiervoor € 0,4 miljoen gereserveerd. Het aanvullende liquidatiesaldo zal naar verwachting € 0,04 miljoen bedragen, zodat in 2020 een bedrag van € 0,36 miljoen resteert.
- Bij de septembercirculaire van het gemeentefonds is een laatste betaling gedaan voor de bonus beschut werk. De bonusregeling liep tot en met 2019 met een laatste uitbetaling in 2020. Van het totaal beschikbare budget resteerde na alle uitbetalingen nog een bedrag en dit is conform de motie Bruijns ook verdeeld over de gemeenten die beschutte werkplekken gerealiseerd hebben. Voor Breda een extra bedrag van € 0,41 miljoen. Dit bedrag komt ten gunste van het resultaat 2020.
- In de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2019 heeft de keten Participatie deelgenomen aan een ESF-project Actieve Inclusie, een project voor de ondersteuning bij de arbeidsmarkttoeleiding van specifieke

doelgroepen. Op 15 september is het definitieve rapport van bevindingen ontvangen van het ministerie van SZW en op basis van het rapport bedraagt de subsidie voor Participatie over de periode 2017-2019 een bedrag van € 1,1 miljoen. Daar de kosten al gemaakt zijn in voorgaande jaren, komt dit bedrag nu ten gunste van het resultaat in 2020. Daarnaast heeft de afrekening van een ander ESF-project een positief bedrag opgeleverd van € 0,2 miljoen.

- Breda heeft als centrumgemeente regionale middelen ontvangen van in totaal tweemaal € 1 miljoen voor het project “Perspectief op Werk”. De inzet van deze middelen is gelieerd aan “gebroken” boekjaren. Eind 2020 resteert nog een bedrag van € 1 miljoen. Daarnaast zijn er een aantal kleinere projecten die ook een doorloop hebben naar 2021. Er volgt een voorstel om de restant middelen van € 1,1 miljoen beschikbaar te stellen voor 2021 om de projectdoelen te realiseren.
- € 0,16 miljoen tekort op de inkomsten als gevolg van het minder uitvoeren van fraudeonderzoeken door gemeenten uit de Regio. De afgelopen jaren bleven de inkomsten achter bij de begroting en daarom wordt onderzocht hoe e.e.a. in de toekomst kostendekkend te maken.
- In 2020 is een voordeel van € 0,27 miljoen ontstaan op de BBZ 2004 (Besluit bijstandsverlening zelfstandigen) door een terugvordering over voorgaande jaren en lagere onderzoekskosten dan begroot.
- Per saldo € 0,69 miljoen positief op armoede- en schulden.
 - Op 28 mei 2020 heeft de gemeenteraad het beleidsplan armoede- en schulden 2020-2023 “werken (aan geldzorgen) loont” vastgesteld. In dit plan is € 0,1 miljoen gereserveerd voor de gevolgen van de genomen maatregelen voor het maatschappelijk middenveld. Hiervan is in 2020 nog geen gebruik gemaakt. Ook is de verwachte toename van het aantal aanvragen bijzondere bijstand als gevolg van de Coronacrisis uitgebleven, hetgeen resulteert in een positief resultaat van circa € 0,14 miljoen.
 - Conform beleidsplan is in 2020 gestart met een schuldenafkoopfonds. Aan dit fonds is een bedrag van € 0,32 miljoen toegevoegd (€ 0,1 miljoen structureel en € 0,22 miljoen eenmalig). Dit jaar is een bedrag van € 0,09 miljoen uitgekeerd zodat € 0,23 miljoen resteert. Afgesproken is dat de gelden van het fonds automatisch worden overgeheveld totdat zij zijn verbruikt.
 - BroodNood is een tijdelijk gemeentelijk noodplan voor Bredase inwoners die door acute geldproblemen vanwege de Coronacrisis geen boodschappen kunnen kopen. In 2020 zijn er 263 betalingen verricht met een totaalbedrag van € 0,04 miljoen. Dekking heeft plaatsgevonden vanuit de post onvoorzien.
 - Door met name hogere opbrengsten schuldaanvragen dan begroot is een positief resultaat behaald van € 0,09 miljoen. Er volgt een voorstel om hiervan een bedrag van € 0,07 miljoen in te mogen zetten in 2021 ten behoeve van de vervanging van het SHV-portaal.
 - Sportclubs, sportverenigingen en culturele instellingen en wijkcentra zijn veelal dicht geweest in 2020, daarom zijn er minder vergoedingen gedaan aan BredaPashouders. Voor het restantbedrag van € 0,13 miljoen wordt budgetoverheveling naar 2021 voorgesteld. Dit, om zodra het kan, meer mensen te laten sporten en gezond te krijgen en er wordt een toeloop op het aantal nieuwe BredaPashouders verwacht (meer mensen met een laag inkomen door de crisis).
- In de middellange termijn aanpak effecten coronavirus was voor de keten Participatie een bedrag van € 0,6 miljoen gereserveerd voor extra capaciteit om de verwachte hoos aan aanvragen (bijzondere) bijstand, schuldhulpverlening en ook klachten/ bezwaren af te behandelen. Omdat deze toestroom in 2020 is uitgebleven, resteert dit bedrag. Daarnaast is er een positief resultaat zichtbaar van € 0,28 miljoen als gevolg van onder andere een daling van het ziekteverzuim en het combineren van werk met werkzaamheden voor de Regio.
- Afgelopen 12 november is bekend geworden dat de inwerkingtreding van de nieuwe Wet inburgering, die gepland stond op 1 juli 2021, opnieuw wordt opgeschoven naar 1 januari 2022. De gemeente krijgt in deze nieuwe wet de regie op de inburgering van statushouders. In 2020 en 2021 bereiden we de nieuwe wet voor. Voor de Nieuwe Wet Inburgering is een bijdrage ontvangen van € 0,4 miljoen voor de invoering/implementatie van de Nieuwe Wet. Als gevolg van het opnieuw uitstellen van de wet zal het grootste gedeelte van dit bedrag (€ 0,24 miljoen) pas in 2021 worden ingezet. Hiervoor is een verzoek tot budgetoverheveling gedaan.

Thema Leven, € 0,2 miljoen positief

Het thema Leven bestaat uit de onderdelen Volksgezondheid en Sportbeleid. Het gaat om lasten voor onderwerpen zoals gezondheidsbeleid, sportstimulering, sportevenementen en talentontwikkeling. Het positieve resultaat wordt veroorzaakt door:

- € 0,06 miljoen overschot, omdat geplande activiteiten in het kader van lokaal gezondheidsbeleid en volksgezondheid vanwege de coronacrisis niet allemaal uitgevoerd konden worden. Er zijn bijvoorbeeld minder schoolpleinen vergroend dan verwacht. Verkennende gesprekken vinden nog plaats over mogelijke herbestemming van dit geld.
- € 0,1 miljoen overschot als gevolg van corona waardoor een aantal geplande gesubsidieerde sportevenementen niet is doorgegaan. Ook hebben alle sportaanbieders als gevolg van de maatregelen hun sportaanbod moeten staken of aanpassen.
- Vanuit het steunpakket coronamaatregelen is € 0,25 miljoen toegevoegd aan de begroting van sportbeleid. Hiervan is € 0,2 miljoen uitgegeven aan een tijdelijke subsidieregeling ondersteuning binnen- en buitensportverenigingen met sportkantine in eigen beheer.

Thema Ontmoeten, € 1,1 miljoen positief

Onder het thema Ontmoeten vind je alles met betrekking tot Wijkaanpak en Statushouders terug. Het positieve resultaat wordt veroorzaakt door:

- Het resultaat op het product wijkaanpak bedraagt € 0,87 miljoen positief.
 - Binnen het product wijkaanpak zijn de effecten van corona zichtbaar. Als gevolg van corona is op kwetsbare wijken, wijkplatforms en Breda begroot een positief resultaat gerealiseerd van € 0,39 miljoen. Dat is het gevolg van minder samenwerkingsactiviteiten en bijeenkomsten in wijken en dorpen door corona. Vanuit het steunpakket coronamaatregelen is € 0,5 miljoen toegevoegd aan de begroting om de extra kosten voor de exploitaties van de wijkcentra op te kunnen vangen. Daarnaast is er vanuit het Rijk € 0,19 beschikbaar gesteld voor wijk- en dorpsraden. Totaal was in 2020 € 0,69 miljoen beschikbaar, hiervan resteert nog € 0,48 miljoen.
 - We zien in 2020 minder vraag naar kleinere aanpassingen op groen en civiel op het flexibel budget en dit heeft geleid tot een positief resultaat van € 0,07 miljoen. Daar staat tegenover, dat er een overschrijding op de wijkdeals is ontstaan van € 0,03 miljoen door meer klimaatdeals.
 - Om bij de speelvoorzieningen binnen de beschikbare middelen te blijven is zoveel mogelijk de keuze gemaakt om onveilige toestellen te verwijderen en voorlopig niet te vervangen. Het veilig houden van speelplekken heeft uiteindelijk alsnog geleid tot een overschrijding van € 0,07 miljoen. Voor de toekomst zijn het beleid en financiën inmiddels aangepast, zodat beleid en financiële middelen beter in balans zijn.
 - Het overig resultaat van € 0,05 miljoen betreft de posten subsidie wijk- en dorpsraden, wijkgericht werken en overige kleine afwijkingen.
- In aanloop naar de nieuwe Wet Inburgering heeft Breda in 2019 én 2020 een bedrag ontvangen van € 0,2 miljoen (de zgn. Ondertussenmiddelen). Door het opnieuw uitstellen van de invoering van de wet en door de coronacrisis konden niet alle beschikbare middelen in 2020 worden ingezet. Het restantbudget van € 0,24 miljoen gaat naar 2021.

INVESTERINGEN

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Beschikbare investeringen 2020	Werkelijke uitgaven tm 2020	Vrijval 2020	Nog beschikbaar eind 2020	Wat is meer/- minder nodig voor afronding	Verwachte uitgaven 2021	Verwachte uitgaven 2022	Verwachte uitgaven 2023 ev

Vitaal en Sociaal Breda								
Wijkontwikkeling	1.757	397	225	1.135		1.135		
Totaal	1.757	397	225	1.135	0	1.135	0	0

Wijkontwikkeling

De investeringen van Wijkontwikkeling betreffen de projecten Driesprong, Linie-Doornboslaan en Linie Zuid. Als gevolg van afstemming met derden is er vertraging op de projecten Linie Zuid en Driesprong. De vrijval bij Driesprong betreft een verlaging van de kosten van het project wat tevens een verlaging van bijdragen derden betreft. Een deel van de financiële afronding van het project openbare ruimte Linie Doornboslaan zal in 2021 vallen. Totaal betreft de overloop wijkontwikkeling 2020 € 0,6 miljoen. Dit bedrag is onderdeel van de verwachte uitgaven 2021.

RESERVES

Bedragen x € 1.000

Vitaal en Sociaal Breda	Stand 1-1-2020	Bedrag Mutaties	Stand 31-12-2020
Sociaal Domein	1.741	-1.541	200
Investeringen sportverenigingen	1.027	-173	854
Vrouwenopvang	0	2.100	2.100
Totaal	2.769	385	3.154

De mutaties in de reserves worden als volgt verklaard:

Reserve Sociaal Domein

Inzet in 2020 is € 1,5 miljoen meerjarenperspectief Sociaal Domein en € 0,04 miljoen subsidies Ontwikkelagenda. Het resterende bedrag van € 0,2 miljoen is niet benodigd omdat de financiële afwikkeling van Werk aan de Wijk lager is uitgevallen én gedeeltelijk ten laste van het jaar 2019 kwam. Dit bedrag komt ten gunste van de algemene reserve. In lijn met het bestuursakkoord 2018-2022 vervalt de reserve Sociaal Domein vanaf 2021.

Reserve investeringen sportverenigingen

Voor het restantbedrag van € 0,85 miljoen zijn grotendeels al aanvragen van sportverenigingen beschikt en deze zullen in 2021 worden uitbetaald. We verwachten dat dit bedrag volledig wordt onttrokken aan de reserve in 2021.

Reserve Vrouwenopvang

Het betreft een eenmalige voeding vanuit restanten van verleende subsidies voor vrouwenopvang (rijksmiddelen DUVO) over de jaren 2015-2017. Het bedrag stond op de balans van Jutz en is in 2020 ontvangen vanuit Jutz. Het bedrag is voor noodzakelijke vernieuwing van de vrouwenopvangvoorziening aan de Assumbrugstraat in Breda. In het Q1 of Q2 van 2021 worden verschillende scenario's uitgewerkt door het bestuur van Safegroep.

VOORZIENINGEN

Bedragen x € 1.000

Vitaal en Sociaal Breda	Stand 1-1-2020	Bedrag Mutaties	Stand 31-12-2020
Vrz van derden verkregen middelen (progr 1)	0	111	111
Vrz verlies Jutz	0	820	820
Totaal	0	930	930

TOELICHTING VOORZIENINGEN

Voorziening van derden verkregen middelen

€ 66.000 ontvingen we in het kader van Social Return en daarnaast ontvingen we een subsidie van € 45.000 voor een 2-jarig project Maatschappelijke diensttijd in Breda en Zundert. De middelen zullen in het volgende jaar worden ingezet.

Voorziening verlies Juzt

€ 0,82 miljoen tekort voor de vorming van een verliesvoorziening voor de financiële afwikkeling van de toekomstige liquidatie van Juzt. Per balansdatum resteert nog 1 vastgoedobject dat naar verwachting in 2021 wordt vervreemd. Momenteel bestaat Juzt nog in afgeslankte vorm. Omdat we een goede schatting kunnen maken van ons aandeel in de definitieve financiële verrekening van kosten bij liquidatie moeten we een verliesvoorziening vormen.

BELEIDSSTUKKEN

Achterliggende documenten bij dit programma

Naam document	Soort document	Jaar
Samen voor de toekomst, beleid jeugd(hulp) 2020-2023	Kaderstellend	2020
Actieplan jeugd 2019-2020	Kaderstellend	2019
Verordening Jeugdhulp Breda 2017	Kaderstellend	2016
Strategische Onderwijsagenda Breda 2019/2020 - 2023/2024	Kaderstellend	2019
Subsidies Breda samen doen, 2021-2022	Kaderstellend	2020
Beleidskader Participatie	Kaderstellend	2015
"Werken (aan geldzorgen) loont. Beleidsplan Armoede en schulden Breda 2020-2023"	Kaderstellend	2020
Beleidsplan WMO (Goede zorg doen we samen)	Kaderstellend	2015
Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2018	Kaderstellend	2018
Actieplan zorginnovatie	Kaderstellend	2016
Team Breda	Kaderstellend	2017
"Thuis in Breda 2019"	Kaderstellend	2019
Alliantie Breda, 2019 tot en met 2022	Uitvoerend	2019
Opvang en bescherming in Regio Breda	Kaderstellend	2017

AAN DIT PROGRAMMA GERELATEERDE VERBODEN PARTIJEN

GR programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Opgroeien
Verantwoordelijk bestuurder:	Marianne de Bie
Bestuurlijk vervanger:	Miriam Haag
Belang in verbonden partij in %:	45,7%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage verbonden partij aan programma

De gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten is beter bekend onder de naam Regionaal Bureau Leren West-Brabant (RBL). Centraal staat niet de 'leerplicht', maar het 'leren' om uiting te geven aan het belang van een goed opleidingsniveau naar arbeid. Er zijn 16 deelnemende gemeenten. Samenwerken gebeurt op 3 niveaus:

- Alle deelnemende gemeenten kozen voor het gezamenlijk voeren van één leerplicht en Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC) administratie;
- Moerdijk, Drimmelen, Alphen-Chaam, Geertruidenberg, Baarle Nassau, Oosterhout en Breda werken intensief samen om alle jongeren van 5 tot 23 jaar te begeleiden naar de juiste opleiding, zorg of werk;
- Minder intensief maar wel praktisch werken Etten-Leur, Rucphen en Zundert samen in de begeleiding van jongeren op het middelbaar beroepsonderwijs (MBO) en de kwalificatieplicht van jongeren van 16 tot 23 jaar.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Er zijn geen specifieke ontwikkelingen te melden. Wel is vanwege COVID-19 extra aandacht voor ziekteverzuim, overstap onderwijs po/vo, vo/mbo en mbo/mbo: digitaal volgen student en exitgesprekken.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Het belangrijkste risico van deze GR betreft het uittreden van één van de deelnemende gemeenten. Hiervan is echter vrijwel geen sprake, aangezien het de uitvoering van wettelijke regelingen betreft, die gemeenten verplicht zijn te doen. Uitvoering via deze GR beperkt voor de deelnemende gemeenten de kosten en is effectief.

Neovita BV

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leren, ontwikkelen en werken
Verantwoordelijk bestuurder:	Boaz Adank
Bestuurlijk vervanger:	Marianne de Bie
Belang Breda in verbonden partij in %	100 %
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage verbonden partij aan programma

Neovita B.V. is mede opgericht om de begeleiding en re-integratie taken uit te voeren die niet of niet goed in het publiekelijk domein passen. Zowel de uitvoerende als de administratieve taken worden uitgevoerd door medewerkers van Atea-Groep.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Neovita B.V. heeft medewerkers uit de doelgroep van de Participatiewet in dienst. Deze medewerkers worden door ATEA gedetacheerd bij werkgevers. Neovita belast de loonkosten door en ontvangt een vaste procentuele bijdrage op de loonsom van ATEA.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Omdat Neovita een vast percentage op de loonsom ontvangt, is er nauwelijks sprake van risico's. Voor het risico van hogere loonkosten als gevolg van een in te voeren CAO voor de doelgroep is reeds eerder een voorziening gevormd. Aangezien deze voorziening een onderdeel uitmaakt van de aan ATEA doorbelaste loonkosten is de voorziening niet ten laste gekomen van het resultaat van Neovita.

De inzet van doelgroep medewerkers en dus de groei van de loonsom en resultaat van Neovita is als gevolg van Corona in 2020 vertraagd.

GR GGD West-Brabant

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leven
Website GGD West-Brabant:	GGD West-Brabant
Verantwoordelijk bestuurder:	Miriam Haagh
Bestuurlijk vervanger:	Marianne de Bie
Belang Breda in verbonden partij in %:	23,3 %
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage verbonden partij aan programma

De GGD (Gemeentelijke Gezondheidsdienst) voert in opdracht van de West-Brabantse gemeenten de wet Publieke Gezondheid uit. Het GGD-beleid richt zich op het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle inwoners, met name van de meest kwetsbaren. Samenwerking staat centraal: de GGD verbindt haar kennis actief aan partijen in het sociaal- en veiligheidsdomein en openbaar bestuur. In 2020 zag de gemeente zijn speerpunten op gezondheidsgebied terug en kregen inwoners die het moeilijk hebben de aandacht die nodig is, in samenwerking met ketenpartners. De GGD sloot goed aan op de lokale aanpak binnen het sociaal domein. Binnen Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) stimuleert de GGD samen met de gemeente een gezonde leefstijl onder kinderen en jeugd. In 2020 hebben GGD en gemeente voorbereidingen getroffen voor een Lokaal Preventie Akkoord; speerpunten zijn ouderen, Hoge Vucht en gezonde werknemers en werkgevers.

De GGD neemt deel aan thematafels in het kader van 'Breda Doet', is betrokken bij de wijkaanpak en heeft aandacht voor gezondheidsbevordering onder kwetsbare groepen. Dan gaat het met name om kwetsbare kinderen en hun ouders (via de JGZ), laaggeletterden, dak- en thuislozen, kwetsbare ouderen en verwarde mensen in de wijk (OGGZ). De GGD coördineert het uitstapprogramma prostituees en sinds 2019 wordt nadrukkelijk ingezet op infectieziektebestrijding en -preventie.

De GGD benut technologische en sociale innovatie om gezondheid en zelfredzaamheid te bevorderen. Zij maakt gebruik van diverse eHealth toepassingen en verzamelt data.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

De impact van de Coronacrisis was groot. Eind maart kreeg de GGD van VWS de opdracht te zorgen voor de regionale aanpak voor zorg aan kwetsbare patiënten i.v.m. COVID-19. De GGD moest daarvoor flexibel zijn en veel GGD-medewerkers werden ingezet. Tot eind 2020 zijn ruim 250.000 testen uitgevoerd. Tegelijkertijd moest ook de niet-uitstelbare reguliere zorg doorgaan. Omdat de GGD veel expertise en capaciteit moest inzetten die normaal gesproken wordt benut voor reguliere taken, is een aantal van deze taken niet of anders uitgevoerd. Ook hebben sommige taken (deels) stilgelegd (bijvoorbeeld de reizigersvaccinaties).

De GGD speelt in op de Omgevingswet, bevordert een gezonde en veilige leefomgeving en draagt bij aan een integrale aanpak tussen het fysiek, ruimtelijk en sociaal domein. De GGD handelt vanuit 'Positieve gezondheid', een brede benadering van gezondheid die zich niet richt op klachten en gezondheidsproblemen, maar op mensen zelf, op hun veerkracht en op wat hun leven betekenisvol maakt.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De coronacrisis heeft grote financiële impact op de GGD. De GGD werkt met verschillende scenario's om inzicht te krijgen in de gevolgen voor de uitvoering van haar (opgelegde) taken in relatie tot het geld. Het Rijk geeft financiële compensatie voor alle meerkosten en vraaguitval i.v.m. corona. Onzekerheid bestaat over de omvang en duur van kosten. Omdat de GGD maximaal prioriteit heeft gegeven aan het bestrijden en indammen van het coronavirus zijn minder inspanningen en activiteiten ontplooid op andere beleidsterreinen. Hiermee ontstaat een risico op achterstallig werk waardoor de kans bestaat dat niet al onze gemeentelijke doelstellingen gerealiseerd worden. Tot slot blijven er bedrijfsvoeringsrisico's binnen de GGD. Er is een risico dat de vaste kosten niet kunnen dalen met dezelfde omvang als de daling van de opbrengsten. De GGD probeert dit risico te beheersen door meer flexibiliteit te creëren in de inzet van de medewerkers en kostendekkende marktтарieven te hanteren. Een risico is een vermindering van inzet op basis- of plustaken en maatwerk en daarmee de gemeentelijke doelstellingen.

GR Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leven
Website Regionale Ambulancevoorziening:	Regionale Ambulancevoorziening
Verantwoordelijk bestuurder:	Miriam Haagh
Bestuurlijk vervanger:	Marianne de Bie
Belang Breda in verbonden partij in %:	2,4 %
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage verbonden partij aan programma

Met de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) zijn de inwoners van Breda verzekerd van toereikende ambulancezorg. Hulp op de plaats van een ongeval met goed en snel vervoer naar het ziekenhuis binnen de verplichte aanrijtijden. Hierover maakt de RAV met de zorgverzekeraars jaarlijks prestatieafspraken. Het gaat om een voorziening die lokaal alleen tegen aanzienlijk hogere kosten te organiseren is.

De RAV wil zich onderscheiden door te excelleren en stelt daarbij de patiënt centraal: de juiste ambulancezorg, op het juiste moment, op de juiste plaats. Hiervoor gaat de RAV nog nauwer samenwerken met partners binnen de keten (zorgcoördinatie) en realiseert differentiatie in het niveau van ambulancezorg.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

In 2020 werd de norm responstijd urgentie A1 ritten – maximaal 5,5% niet binnen 15 minuten ter plaatse – niet behaald. Oorzaak van de verslechtering is de COVID-19-pandemie. De regio Midden en West-Brabant realiseerde ten opzichte van 2019 een verslechtering van 4,2%. In gemeente Breda viel de overschrijding altijd binnen de norm, maar in 2020 was sprake van een overschrijding van de normtijd van 9,7%.

Per 1 januari 2021 is de Wet op de Ambulancezorg in gang getreden. De minister van VWS heeft voor duidelijkheid en continuïteit in de ambulancezorg gekozen en de al bestaande ambulancevoorzieningen aangewezen als aanbieder voor de komende jaren.

De ambulancezorg die door de zorgverzekeraars wordt bekostigd, is al jaren geen publieke taak meer. Feitelijk is hiermee voor gemeenten de wettelijke grondslag voor instandhouding van de GR RAV vervallen. De RAV heeft een onderzoek naar een alternatieve rechtsvorm laten uitvoeren, waarbij mogelijke rechtspositionele gevolgen voor de medewerkers van de RAV zijn meegenomen. Bestuurlijke besluitvorming is voorlopig uitgesteld.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Met de nieuwe Wet op de Ambulancezorg heeft de Minister van VWS gekozen voor het voortzetten van de vergunningverlening door de zorgverzekeraars en hij heeft de huidige aanbieders aangewezen als uitvoerders van ambulancezorg.

Als de 2e kamer toch anders besluit en de opvolger van de RAV niet alle ambulances, gebouwen en ander materieel overneemt, dan dekt de RAV-reserve de kosten. Niet overgenomen gebouwen kunnen aangemeld worden bij het College Sanering Ziekenhuisvoorzieningen. Het maximale risico is € 3,8 miljoen.

